

Notariaat magazine

maandelijks informatie- en opinieblad
voor en over het notariaat

editie 6 | juni 2012 | jaargang 12

*De notaris
als detective*

16

*Marktwerking
in Italië*

22

*Wat wil de overheid
nu met de verklaring
van erfrecht?*

25

Raffi van den Berg (NOVA):

*‘Beroepsorganisaties hebben
een **ondankbare taak**’*

KNB

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Sdu UITGEVERS

JUST NU IS
UW INITIATIEF
VAN BELANG!

Janssen
BINNENHUIS

Uw cliënt hoeft geen Gates te heten om een eigen cultuurfonds te starten. Philips, Bakker of Janssen mag ook.

Het Prins Bernhard Cultuurfonds biedt talloze mogelijkheden aan bedrijven die cultuur of natuurbehoud willen steunen. We adviseren bijvoorbeeld graag bij het starten van een CultuurFonds op Naam of op het gebied van schenken.

CultuurFonds op Naam

Met een eigen fonds kan uw cliënt speciale belangstelling voor fotografie, muziek, beeldende kunst, monumentenzorg, toneel of natuurbehoud tot uiting brengen. Een uitgelezen mogelijkheid om maatschappelijke betrokkenheid te tonen in de woonplaats of regio. Maar ook is het een probaat middel om een jubileum of fusie glans te geven of de oprichter van het bedrijf te eren.

De mecenaatexpert

Inmiddels beheren we meer dan 280 fondsen voor bedrijven, particulieren en stichtingen. Als een van de grootste particuliere cultuurfondsen in Nederland, zijn wij de mecenaatexpert.

Schenken of nalaten

Ook op het gebied van schenken en nalaten zijn er gerichte mogelijkheden. Zo kan het bedrag aan een cultureel deelgebied besteed worden dat de speciale interesse van uw cliënt heeft.

Wilt u meer weten, neem dan contact op met een van onze adviseurs.
Bel 020 - 520 6130 of kijk op www.cultuurfondsjuistnu.nl

Accountancy is ons vak
het Notariaat ons specialisme

25 jaar

BNA *Bureau Notariaat & Advocatuur*
Meesters in accountancy

25 JAAR GELEDEN BEGONNEN ALS

PION(IER)

NU

Grootmeester

IN 1987 BEGONNEN ALS PION(IER), IN 2012 GROOTMEESTER!

BNA is als administratiekantoor begonnen, en in 25 jaar uitgegroeid tot de grootste branche-accountant binnen het Notariaat. Sinds de oprichting van BNA in 1987 is de notariële wereld sterk veranderd. En deze verandering zal zich nog verder doortrekken. De nieuwe Notariswet zal een van de ontwikkelingen zijn die invloed heeft op uw bedrijfsvoering. Als BNA volgen wij de ontwikkelingen op de voet. Wij helpen u bij het tactisch schaakspel dat de notariële onderneming tegenwoordig is.

WIJ ONDERSTEUNEN U DAAR, WAAR U HET NODIG HEEFT

Daar zijn wij groot mee geworden!

Rosemarie Wielinga-de Winter RA
Pieter den Ouden AA

Oude Utrechtseweg 26-28
3743 KN Baarn

Postbus 1008
3740 BA Baarn

T (035) 693 64 44

F (035) 693 95 55

info@bna-lodder.com

www.deNotarisPraktijk.nl

'Als organisatie moet je heel alert zijn op wat er allemaal gebeurt'

8 'Beroepsorganisaties hebben een ondankbare taak'

Raffi van den Berg is sinds een klein jaar algemeen secretaris van de Nederlandse Orde van Advocaten. Zij las het visiestuk van de groep 'Notaris voor Rechtszekerheid' en vergelijkt de ontwikkelingen bij de Orde met die binnen de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB). 'Rechtszekerheid lijkt mij moeilijk aan de burger te verkopen', denkt Van den Berg. Ruud van Gerven, de nieuwe voorzitter van de KNB, reageert in een naschrift.

16 De notaris als detective

Om de praktijk tegemoet te komen, voerde de wetgever een regeling in om de inschrijving van netwerken in de registers gemakkelijker te maken. Jammer genoeg verlopen die inschrijvingen sindsdien bepaald nog niet van een leien dakje. Jolande van Loon, Eveline Labohm en Lonke Kraan, die meeschreven aan de inmiddels verschenen KNB-handleiding, vertellen over de problemen en over de mogelijke oplossingen.

Beroeps- en praktijkuitoefening

- 36 Column Van Gerven
- 36 Marketing: haarlemmerolie voor het notariaat?
- 37 KNB start ondernemerscampagne
- 37 Wettelijk minimum(jeugd)loon per 1 juli 2012
- 37 Close up: Quintus Marck
- 38 Kosten beroepsopleiding
- 38 Peer reviews krijgen inhoudelijker insteek
- 39 KNB Cursusagenda

Verder in dit nummer

- 6 Nieuws
- 14 Stelling: Huwelijk eindigen door opzegging bij notariële akte
- 19 Van die dingen
- 22 Giovanni Aricò over marktwerking in Italië
- 28 Tweehonderd jaar Venduehuis der Notarissen 's-Gravenhage
- 31 BFT klaar voor nieuwe rol
- 32 En verder: Vic van Heeswijk
- 35 Specialisten
- 40 Tuchtrect
- 42 Personalia
- 42 Kanocolumn

20 Coöperatieve samenwerking ook lucratief voor het notariaat?

Kleine ondernemers kiezen steeds vaker voor samenwerking. Ze blijven zelfstandig, maar vormen daarnaast met anderen een coöperatie. Om efficiënter te werken, om kosten te besparen, of om kwaliteit te verbeteren. Een idee voor het notariaat?

25 Wat wil de overheid eigenlijk met de verklaring van erfrecht?

In het kader van administratieve lastenverlichting hoeven erfgenamen en in sommige gevallen geen verklaring van erfrecht meer te overleggen om toch over het banktegoed van de overledene te beschikken. Tegelijkertijd onderzoekt de overheid de mogelijkheid om een verklaring van erfrecht standaard in het Kadaster op te nemen. 'Het is volstrekt tegenstrijdig beleid.'

OP DE COVER

Raffi van den Berg, algemeen secretaris van de NOvA, geeft op pagina 8 haar mening op het visiestuk van 'Notaris voor Rechtszekerheid'. Ruud van Gerven reageert.

Notariaat Magazine
editie 6, juni 2012

COLOFON

Notariaat Magazine is een uitgave van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) en publiceert nieuws en achtergronden over onderwerpen die het notariaat raken. Bij de KNB zijn ruim 1.400 notarissen en 1.850 kandidaat-notarissen aangesloten. Het blad wordt in een oplage van ruim 5.000 exemplaren verspreid onder KNB-leden en externe relaties. Notariaat Magazine verschijnt eenmaal per maand, met uitzondering van de maand augustus. De redactie van Notariaat Magazine is onafhankelijk en werkt op basis van een redactiestatuut. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden brieven en opinies in te korten.

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB)
Spui 184
Postbus 16020
2500 BA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3307111
fax: 070 3621749

Redactie: Mechtelt Lindenhovius (hoofdredacteur), Jessica Hendriks (redacteur), Clemens van Gessel (correctie),
Telefoon 070 3307170, **e-mail** nm@knb.nl

Aan dit nummer werkten mee:
Lex van Almelo, Wilma van Hoeflaken, Roel Ottow, Tatiana Scheltema, Miek Smilde, Arnold Veilbrief, Henriette van Wermeskerken

Redactieraad: Kees Louwerens, Maarten Meijer (voorzitter), Hens Meengs, Ariën Nielsen, Nora van Ostrom-Streep, Dorine Oudhof, Mariska Verkooijen en Teska van Vuren

Foto's: Truus van Gog
Omslag: Truus van Gog

Vormgeving:
Okapi. Corporate Identity Atelier

Uitgever: Sdu Uitgevers,
Peter Frissen
Prinses Beatrixlaan 116
2595 AL 's-Gravenhage
Postbus 20025
2500 EA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3789571

Druk: DeltaHage
grafische dienstverlening, Den Haag

Abonnementen: De abonnementsprijs bedraagt 102,50 euro per jaar (excl. btw en incl. administratie- en verzendkosten), prijswijzigingen voorbehouden

Abonnementenadministratie:
Sdu Klantenservice
Postbus 20014, 2500 EA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3789880, fax: 070 3789783

Vanwege de aard van de uitgave, gaat Sdu uit van een zakelijke overeenkomst; deze overeenkomst valt onder het algemene verbintenissenrecht.

Advertentie-acquisitie: Sales & Services,
Gerrit Kulsdom Postbus 2317, 1620 EH Hoorn
telefoon: 0229 211211, fax: 0229 270404
e-mail: administratie@salesandservices.nl

ISSN: 1568-4121

© KNB/Sdu Uitgevers
Alle rechten voorbehouden. Behoudens de door de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden vervaardigd (waaronder begrepen het opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand) of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de KNB. De bij toepassing van art. 16B en 17 Auteurswet wettelijk verschuldigde vergoedingen wegens fotokopieën, dienen te worden voldaan aan de Stichting Reprorecht, Postbus 882, 1180 AW te Amstelveen. Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden.

Jaarverslag KNB: driehonderd verzoeken tot klachtenbemiddeling

Er zijn vorig jaar driehonderd verzoeken tot klachtenbemiddeling bij de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) binnengekomen. Veel klachten gaan over de afwikkeling van nalatenschappen en het beëindigen van samenlevingscontracten. Dit staat in het jaarverslag 2010/2011 van de KNB.

Het jaarverslag 2010/2011 'Traditionele waarden in nieuwe tijden' is sinds begin mei te vinden op de website van de KNB. Hierin wordt onder meer aandacht besteed aan de algemene maatschappelijke ontwikkelingen van het afgelopen jaar, wet- en regelgeving, toezicht en handhaving, en het onderwijs. Daarnaast worden er feiten en cijfers gepresenteerd.

VRAGEN PER TELEFOON

Zo is er onder andere te lezen dat er vorig jaar ruim 50 cursussen zijn georganiseerd. De meeste gingen over het personen- en familie-recht. Daarnaast meldt het jaarverslag dat de Notaristelefoon vorig jaar ruim 12.000 keer is gebeld. De meeste vragen (69 procent) gingen over personen- en familierecht, gevolgd door vragen over registergoederen (11 procent), belastingen (7 procent), contractenrecht (3 procent) en rechtspersonen (2 procent). Bellers van de Notaristelefoon waarden de dienst gemiddeld met een 4,4 bij een maximale score van 5.

NOTARISCOACH

Ook is in het jaarverslag te lezen dat er in de eerste helft van 2011, 240 audits zijn geweest. Zo'n 80 procent van de kantoren scoorde goed. Twee van de tien kantoren moesten iets veranderen en acht notarissen kregen een heraudit. Drie kantoren kregen een zogenoemde notariscoach om hen te helpen. Eén notaris weigerde mee te werken en heeft zijn ambt inmiddels neergelegd.

Notaris rol in Suske en Wiske

De Amsterdamse notaris Jeroen van Rooij heeft een rol gekregen in een van de nieuwste stripboeken van Suske en Wiske, genaamd *Suske en Wiske en Het Bizarre Blok*. Dit omdat hij twee jaar geleden een paar duizend euro heeft gedoneerd aan Serious Request in een ruil voor een striprol.

Serious Request is een jaarlijks terugkerende actie van radiozender 3FM waarbij geld wordt ingezameld voor projecten van het Rode Kruis. In 2010 werd geld ingezameld voor projecten voor kinderen die hun ouders hebben verloren aan aids.

ONSUCCESSVOLLE ARCHITECT

In *Suske en Wiske en Het Bizarre Blok* heeft Van Rooij de rol van architect gekregen. De onsuccesvolle architect wil graag beroemd worden en krijgt hulp van de duivel. Die belooft hem een ontwerp dat hem wereldberoemd zal maken. Maar de architect speelt vals en laat het contract door Lambik ondertekenen. Die is de volgende dag spoorloos verdwenen.

Minder woningen verkocht in april

Het Kadaster heeft in april 18 procent minder woningen geregistreerd dan in dezelfde maand vorig jaar. Dit blijkt uit de vastgoedcijfers. Dit jaar werden er 8.236 verkochte huizen geregistreerd, vorig jaar april waren dit er 10.068. Vergelijken met maart 2012 is er sprake van een daling van 9 procent. Het Kadaster registreerde toen 9.064 verkochte woningen.

De grootste daling deed zich voor bij de appartementen. Vrijstaande woningen daalden het minst ten opzichte van vorig jaar april. Tussenwoningen tonen daarentegen de grootste daling ten opzichte van maart 2012.

PROVINCIAAL

Als je april 2012 met april 2011 vergelijkt, is in alle provincies een daling te zien van het aantal geregistreerde verkochte woningen. De grootste daling doet zich voor in de provincie Zuid-Holland. Flevoland daalt het minst. Ten

opzichte van maart 2012 is er een maand later alleen een stijging in de provincies Flevoland en Zeeland te zien.

HUIZENPRIJS 5,2 PROCENT LAGER

Ook de prijzen van verkochte bestaande koopwoningen waren in april 5,2 procent lager dan in april 2011. De prijsdaling is hiermee groter dan in maart, toen de huizenprijzen gemiddeld 4,7 procent lager waren dan een jaar eerder. Dit blijkt uit de ontwikkeling van de Prijsindex bestaande koopwoningen van het CBS en het Kadaster. Deze index geeft de prijsontwikkeling weer van bestaande koopwoningen in Nederland, die aan particulieren verkocht zijn.

'Omschrijf de doelbesteding goed'

KWF Kankerbestrijding houdt in juni meerdere notarisavonden om potentiële schenkers te informeren over erfrecht en nalatenschappen. De avonden zijn onderdeel van de campagne 'erfenisdossier'. **Ellen Coster**, Fondsenwerver Nalatenschappen bij KWF, hoopt hiermee de drempel om naar een notaris te gaan te verlagen en mensen ervan te overtuigen KWF op te nemen in hun testament.

Hoe zien de notarisavonden er uit?

'Het doel is mensen te informeren over erfrecht in het algemeen en nalaten aan KWF Kankerbestrijding, maar de invulling is iedere keer anders. In alle gevallen vertelt de notaris iets over erfrecht en wij over KWF. In Middelburg kunnen mensen en soort *quick scan* van hun testament laten maken. En in Naaldwijk houden we *speed dates*. En natuurlijk kunnen mensen erfenisdossiers meekrijgen.'

Erfenisdossiers, wat zijn dat?

'Eind 2010 zijn wij een campagne gestart in de provincie Utrecht om mensen er bewust van te maken dat ze ook na hun dood bij kunnen dragen aan kankeronderzoek. Nadenken over je nalatenschap is niet altijd prettig, maar wel belangrijk. Hiervoor hebben wij een erfenisdossier gemaakt. Mensen kunnen dit document invullen en daarvoor een beeld krijgen van hun bezittingen en hun nalatenschap. Wie krijgt de ketting van oma, wat is het huis waard, welke abonnementen moeten er worden opgezegd? Heel breed dus. *Wat is het resultaat van deze campagne?*

'Bijzonder positief. Zo'n drieduizend mensen hebben het dossier aangevraagd, waarvan tweeduizend afkomstig uit ons bestand en duizend nieuwe potentiële schenkers. Ruim 20 procent overweegt KWF op te nemen in hun testament. Dat is de reden waarom we het nu in de rest van Nederland uitrollen. Te beginnen met Zeeland en Zuid Holland.'

Gaan jullie hierdoor niet op de stoel van de notaris zitten?

'Dat idee heb ik niet. Wij sturen de mensen juist door naar de notaris. Mensen die daar komen, hebben hun gedachte vaak al gevormd. Potentiële schenkers die wij binnenhalen nog niet. Volgens mij werkt het juist versterkend. We werken dan ook veel samen met notarissen.'

Wat gebeurt er met die nalatenschappen?

'Een derde van onze inkomsten komt uit erfennissen en wordt gebruikt voor de financiering van wetenschappelijk onderzoek en voorlichting over kanker. Belangrijk is wel om bij een specifieke doelbesteding van de nalatenschap een goede en brede omschrijving te geven. Als dit te specifiek is omschreven, kan het voorkomen dat we de nalatenschap moeten weigeren omdat we niet aan de last kunnen voldoen. Dat zou zonde zijn. Daarom een kleine oproep: notarissen, bel gerust als jullie hierbij advies nodig hebben.'

NHG niet beperkt ondanks plan Waarborgfonds

De Nationale Hypotheekgarantie (NHG) wordt de komende jaren niet beperkt tot starters op de woningmarkt. Dit antwoordt minister Liesbeth Spies van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op vragen van de VVD-fractie in de Tweede Kamer. Spies noemt de plannen voor zo'n beperking onverstandig.

Het Waarborgfonds Eigen Woningen, dat de NHG regelt, wil de hypotheekgarantie binnen drie jaar tijd alleen nog beschikbaar stellen voor mensen met een laag inkomen die voor het eerst een huis kopen. Nu mogen ook doorstromers gebruikmaken van de regeling. In ruil voor de inperking stelt de stichting voor om tophypotheek tot 106 procent te blijven garanderen.

BORG

De NHG moet volgens het fonds strenger omdat nu bijna 70 procent van de afgesloten

hypotheek onder de 350.000 euro onder de NHG-garantie valt. Daarmee zou een bedrag zijn gemoeid van 136 miljard euro. Voor dit bedrag staat de Nederlandse staat borg.

EFFECT WONINGMARKT

Minister Spies zegt onaangenaam verrast te zijn door het plan. Volgens haar zijn er geen voorstellen in de maak om de NHG te beperken. De minister heeft de directeur van het Waarborgfonds uitgenodigd voor een gesprek. Makelaarsvereniging NVM heeft de NOS laten weten niets in het voorstel te zien. Dit zou volgens de makelaars het verkopen van een huis bijna onmogelijk maken. De Nederlandse Vereniging van Banken is wel positief en vindt dat de NHG beter ingezet kan worden op knelpunten, zoals woningen voor starters, woningen in achterstandswijken en woningen met paalrot.

Ondertussen op Twitter

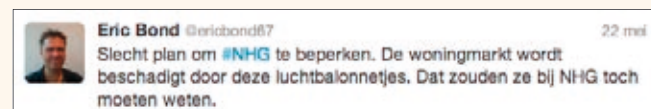
Het plan van het Waarborgfonds Eigen Woningen is in de woningbouw het gesprek van de dag op Twitter. Tweede Kamerlid Betty de Boer (VVD) houdt haar volgers de hele dag op de hoogte van de vragen die zij aan minister Liesbeth Spies gaat stellen en de uitkomst hiervan.

#Socialmedia

Betty de Boer @bgdeboer20h
(Tweede Kamerlid VVD)

HansWillem Heetebrij
@hwheetebrij
(kandidaat-notaris)

Eric Bond @ericbond67
(ondernemer en makelaar)

Maarten van Wijk
@maartenvanwijk
(economisch/financieel redacteur Algemeen Dagblad)

Eric Lucassen
@EricLucassenPVV
(Tweede Kamerlid PVV)

Rein Bakker @bakkerrein
(directeur stichting OpMaat)

Raffi van den Berg is sinds een klein jaar algemeen secretaris van de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA/Orde). Zij las het visiestuk van de groep 'Notaris voor Rechtszekerheid' en vergelijkt de ontwikkelingen bij de Orde met die binnen de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB). 'Rechtszekerheid lijkt mij moeilijk aan de burger te verkopen.'

TEKST Miek Smilde | FOTO'S Truus van Gog

Raffi van den Berg formuleert snel, scherp en betrokken. Jarenlang werkte ze als ambtenaar op het ministerie van Financiën waar ze leerde schakelen tussen de politieke, de ambtelijke en de maatschappelijke realiteit. 'Als organisatie moet je heel alert zijn op wat er allemaal gebeurt', zegt ze nu. 'Je moet weten wat er speelt in de achterban, welke discussies plaatsvinden op sociale netwerksites. Ik houd de fora op LinkedIn scherp in de gaten, dat zijn belangrijke graadmeters. Onlangs maakte een advocaat op zo'n netwerksite de medewerkers

van de Orde uit voor vadsige ambtenaren. Ik heb meteen gereageerd en ben langsgegaan. Dat werd een heel goed gesprek. Deze advocaat was bezig een soort afscheidingsbeweging te organiseren en zocht steun bij andere advocaten. Al pratend kwamen we erachter dat we veel dezelfde dingen zouden willen aanpakken en veranderen. De verschillen zijn vaak niet eens zo groot, maar de manier waarop mensen het willen aanpakken wel.' Van den Berg wist de betrokken advocaat ervan te overtuigen samen op te blijven trekken in plaats van een scheuring te veroorzaken. 'Verschillende kampementen in één organisatie is funest', zegt ze. 'Een gespleten

organisatie kan geen zaken doen op het politieke speelveld. Ik snap dat de groep "Notaris voor Rechtszekerheid" is voortgekomen uit de behoefte om zichtbaarder te worden en een sterkere lobby te voeren, maar uiteindelijk kan de gespletenheid de organisatie ook verzwakken. Verdeeldheid kan gemakkelijk worden uitgespeeld. Dat gun ik de notarissen niet.'

BLOEDBROEDERS

De NOvA en de KNB zijn juridische bloedbroeders. Beide zijn publiekrechtelijke organisaties met een wettelijk omschreven taak, beide vertegenwoordigen ze een professionele,

Raffi van den Berg:

‘Beroepsorganisaties hebben een ondankbare taak’

dus eigenwijze achterban. Politiek liggen beide beroepen al jaren onder vuur. Diverse wetsvoorstellen hangen als zwaarden van Damocles boven hun hoofden. Zo dreigt het demissionaire kabinet Rutte nog steeds om bepaalde, wettelijk omschreven taken van de notaris vrij te geven aan de markt en worstelt staatssecretaris Teeven al maanden met de Orde over het toezicht op de advocatuur. Van den Berg begrijpt dat notarissen zenuwachtig worden van al die plannen en daarom naar de KNB wijzen. Toch benadrukt zij dat elke notaris zelf moet bepalen hoe hij zich tot de politieke werkelijkheid verhoudt en hoe hij zijn bedrijf daarop inricht. Ze maakt een vergelijking met de sociale advocatuur waarin de tarieven sterk onder druk staan door de bezuinigingen op de gefinancierde rechtsbijstand. ‘De advocatuur mag zeker naar de Orde kijken als het over dit onderwerp gaat’, geeft Van den Berg aan. ‘Wij hebben als NOvA de taak om de toegang tot het recht te borgen. Maar als die toegang is geborgd en het gaat vooral nog over de portemonnee van de advocaat is het de vraag of wij nog een rol moeten spelen. Als de subsidiegelden worden bijgesteld en de uurtarieven gaan naar beneden, moet je je als ondernemer afvragen of je een kantoor nog wel draaiend kunt houden op gefinancierde rechtsbijstand alleen. Misschien is een gemengde praktijk met meer betalende cliënten in zo’n geval wenselijk. Elke advocaat moet zich dat zelf afvragen. Daarbij moet hij zich gesteund weten en gesteund voelen door de Orde, maar

alleen roepen dat wij harder tekeer moeten gaan tegen de staatssecretaris heeft geen zin.’

FRAGIELE POSITIE

Eigenlijk hebben de beroepsorganisaties een ondankbare taak, lacht Van den Berg. Zij vangen altijd de klappen op, van de politiek én van de achterban. ‘Wij zijn de buffer tussen de politiek en de professionals en dat betekent dat we vaak *gesandwicht* worden. De één noemt je te agressief, de ander een vadsige ambtenaar en daartussen moet je laveren.’ De algemeen secretaris is zich daarbij zeer bewust van de fragiele positie die de Orde - en met haar ook de KNB - inneemt. Eén advocaat die de fout ingaat en de hele organisatie wordt meegesleurd. ‘Cruciaal zijn de spreekwoordelijke rotte appels, daar lees ik elke dag *De Telegraaf* op na’, vertelt Van den Berg. ‘Je kunt als KNB of als Orde nog zoveel aan je zichtbaarheid doen, maar er zijn 3.300 notarissen en bijna 17.000 advocaten en zij bepalen het beeld. Eén notaris die er financieel een potje van maakt en je hangt als organisatie. Eén advocaat die sjoemelt met derdengelden en ik sta weer jaren op achterstand. Het gaat met andere woorden niet alleen om de organisaties, maar ook om de leden. Elke notaris en elke advocaat heeft een voorbeeldfunctie.’

ACTIEPUNTEN

Een van de actiepunten van de groep ‘Notaris voor Rechtszekerheid’ betreft het bureau van de KNB. Dat zou te groot zijn en te duur. Van den Berg snapt de behoefte aan verandering

wel, maar waarschuwt voor een al te rigoureuze reorganisatie. ‘Wil je als ondersteunende organisatie goed kunnen opereren, dan heb je vertrouwen nodig, ruimte en ook de middelen’, zegt ze. ‘Een radicale reorganisatie is niet verstandig. Vrijwel geen enkele minister wisselt zijn ambtelijke ploeg na de verkiezingen. Als bestuurder heb je de ervaring en kennis van bureaumedewerkers nodig. Volgens mij moet het nieuwe bestuur van de KNB juist proberen het bureau te motiveren mee te werken aan veranderingen. Elke organisatie vormt zich gaandeweg naar een nieuw bestuur, dat is juist eigen aan zo’n organisatie.’ Een andere ambitie van de nieuwe bestuurders is het vergroten van de zichtbaarheid van de notaris. Van den Berg raadt het notariaat aan daarbij vooral de verbinding met andere organisaties te zoeken. Ze noemt de actie tegen de voorgenomen verhoging van de griffierechten als voorbeeld. Samen met organisaties als de consumentenbond organiseerde de Orde een demonstratie in Den Haag. Driehonderd advocaten stonden in wapperende toga op het Plein, een beeld dat nog lang bleef hangen. ‘Maar ik heb geen notaris gezien. Dat vond ik jammer. Als je het met elkaar doet word je zelf zichtbaar, maar krijg je op een gegeven moment ook de credits van andere organisaties. Samen delen klinkt heel soft, maar het komt er wel op aan.’

DE DIERENBESCHERMING HELPT, NU EN IN DE TOEKOMST!

De Dierenbescherming is de grootste organisatie in Nederland die opkomt voor de belangen van alle dieren, nu en in de toekomst! De Dierenbescherming kan bij overlijden bijvoorbeeld de zorg voor een huisdier op zich nemen. Door de samenwerking met Executeursdiensten.nl kan ook het executeurschap worden verzorgd.

Steeds meer mensen laten vastleggen dat de Dierenbescherming de zorg over hun huisdier na hun overlijden overneemt. Logisch, want de organisatie is met haar brede achterban als geen ander in staat er voor te zorgen dat een huisdier een nieuw thuis vindt. De Dierenbescherming zal bij overlijden alle wensen die in het testament zijn opgenomen in acht nemen.

Executeur

Om na een overlijden goed en snel de opvang van en zorg over een dier

daadwerkelijk in te vullen, heeft de Dierenbescherming tijdens leven natuurlijk al een goed contact met de eigenaar van het dier. Je bouwt dan een vertrouwensband op. En dan blijkt steeds vaker dat ook volgende stappen worden gezet: na een overlijden wordt niet alleen de zorg over het dier aan de Dierenbescherming toevertrouwd, ook de nalatenschap en zelfs de afwikkeling van de nalatenschap worden in handen van de Dierenbescherming gelegd. Door de overeenkomst met Executeursdiensten.nl kan de Dierenbescherming ook het executeurschap op zich nemen. De samenwerking garandeert een zorgvuldige afwikkeling van de nalatenschap waarbij alle wensen in acht worden genomen.

Voorwaarden acceptatie

Bij overlijden worden alle wensen die in het testament zijn opgenomen in acht genomen. Voor de Dierenbescherming is het echter onmogelijk om een nalatenschap te

accepteren en/of af te wikkelen als deze de verplichting bevat om een dier te doden na overlijden van de persoon in kwestie; de Dierenbescherming werkt niet mee aan het nodeloos euthanaseren van gezonde dieren.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Wim Koedijk
Tel: 088 - 8113066
wim.koedijk@dierenbescherming.nl

Of kijk op
www.dierenbescherming.nl/nalaten

De Dierenbescherming ontvangt geen structurele subsidie van de overheid en is volledig afhankelijk van giften.

‘Alle juridische professionals moeten samen strijden voor fundamentele beginselen’

RECHTSZEKERHEID

Van den Berg vindt dat alle juridische professionals samen moeten strijden voor fundamentele beginselen als het belang van de rechtstaat en de scheiding der machten. Advocaten nemen daarbij wel een wat andere positie in dan notarissen, geeft ze toe. Onafhankelijkheid staat voor de advocaat voorop. De nieuwe voorzitter van de KNB, Van Gerven, heeft het vooral over rechtszekerheid. Bij zijn aantreden zei Van Gerven dat de burger het gevoel moet krijgen dat de notaris hem rechtszekerheid kan bieden. Van den Berg betwijfelt of dat nu de kernboodschap van het notariaat moet zijn. ‘Als wij als samenleving rechtszekerheid belangrijk hadden gevonden, dan hadden we geen beleggingshypotheken gehad en geen fancy financiële producten als achtergestelde spaardeposito’s en winstverdriedubbelaars’, zegt ze nuchter. ‘Wie echt rechtszekerheid wil bieden, moet de burger confronteren met zijn eigen situatie en ik denk dat burgers dat niet willen. Burgers willen helemaal niet horen wat voor een risico’s ze lopen met hun hypotheek of de erfenis van hun ouders. De AFM doet het wel, die houdt burgers een spiegel voor en waarschuwt voor al te gekke hypotheek, maar dat kan de AFM doen als onafhankelijke toezichthouder. De KNB is dat niet en moet dus een ander verhaal hebben. Denk ik.

Als je aan de ene kant je zichtbaarheid wilt vergroten, maar aan de andere kant alleen maar “pas op” roept, werkt dat niet.’ Beter is het volgens Van den Berg om de notaris als volwaardige adviseur meer ruimte te geven, ook al gaat dat ten koste van zijn registrerende taak. ‘In het visiestuk wordt vooral de registrerende rol van de notaris benadrukt. Ik denk dat je als notaris juist heel servicegericht moet zijn, net als een advocaat. Wat heeft de cliënt nodig, welke oplossingen zijn mogelijk? In de advocatuur is die beweging al langer gaande. Advocaten zijn al lang niet meer uitsluitend procesvertegenwoordiger, maar veel eerder adviseur. Het notariaat lijkt nu de andere kant op te gaan met de keuze voor de “Latijnse notaris” die vooral de registers in de gaten houdt. Dat lijkt me risicovol. Neem het elektronisch transporteren van buitenlands vastgoed. Ik zie de notarissen vooral aarzelen bij deze ontwikkelingen, maar dat heeft geen zin. Het gaat namelijk gewoon gebeuren. De notaris moet anticiperen op dergelijke ontwikkelingen wil hij in de toekomst echt meerwaarde hebben.’

BINNENSHUIS

Ten slotte raadt Van den Berg de KNB aan de tegenspraak in eigen huis te organiseren. Ze doelt daarmee op een Raad van Advies zoals

de Orde die kent. Prominente bestuurders als Alexander Rinnooy Kan en Saskia Stuiveling hebben zitting in het orgaan dat lang niet altijd de adviezen geeft waarop Van den Berg zit te wachten. Onlangs werd nog gezegd dat advocaten niet zo moeilijk moesten doen over kernwaarden als onafhankelijkheid en partijdigheid die ‘flintertjes van rechtstatelijkheid’ werden genoemd. De onafhankelijkheid van de advocaat zou een ‘sentiment’ zijn. Van den Berg was *not amused*. ‘En toch ben ik blij met dat soort geluiden’, zegt ze. ‘Het zijn *wake up calls* op basis waarvan wij ons kunnen voorbereiden op kritische vragen uit de politiek en de maatschappij. Als de Raad van Advies het heeft over een graaicultuur moet ik daar wat mee. Als notarissen ook een dergelijk adviescollege zouden hebben, zouden ze hun discussies wellicht wat meer binnenshuis kunnen voeren. Dat is beter dan alles op straat uitvechten.’

Een gift vandaag is morgen een redding

Een noodbericht komt altijd onverwachts en vraagt om directe actie. Jaarlijks brengen de professionele vrijwilligers van de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij meer dan 3.000 schipbreukelingen in veilige haven. De exploitatiekosten van de KNRM worden volledig gedekt door vrijwillige bijdragen.

Steun de redders

Want zij moeten veilig de zee op kunnen als mensen in nood verkeren. Donaties, schenkingen en nalatenschappen vormen de financiële basis voor de KNRM. Giften worden direct besteed aan het reddingwerk. Fondsen op naam, periodieke schenkingen en nalatenschappen kunnen in overleg een specifieke bestemming krijgen, waarbij naamgeving van reddingboten tot de mogelijkheden behoort.

De KNRM is vrijgesteld van successie- en schenkingsrecht.

T 0255 54 84 54 • info@knrm.nl

Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij

WWW.KNRM.NL

Wie zorgt er straks voor Pietje?

Nadenken over het moment dat u er niet meer bent... Dat is niet leuk en vaak heel emotioneel. Wat gebeurt er met uw nalatenschap; gaat die naar uw nabestaanden of kiest u voor een goed doel? Maar ook: wie zorgt er straks voor uw huisdier?

Onze medewerkers zijn niet alleen deskundig op het terrein van praktische regelingen, maar ook beschikbaar voor een goed gesprek over uw zorgen en twijfels en, zo u wilt, over geloofsvragen.

Bel ons als u een persoonlijk advies wilt voor uw unieke situatie.

Stichting Leger des Heils, Afd. Nalatenschappen
Postbus 3006, 1300 EH Almere
Tel.: (036) 539 81 62 • fw&m@legerdesheils.nl
www.wiezorgterstraksvoorpietje.nl

Uw gift leeft voort...

Hartpatiënten Nederland komt al 40 jaar op voor de belangen van hartpatiënten. Doel is om hartpatiënten, familie, nabestaanden en andere geïnteresseerden op allerlei gebieden zoveel als mogelijk te ondersteunen. Om in de toekomst de belangen van hartpatiënten te blijven behartigen, is **Hartpatiënten Nederland** afhankelijk van donaties, giften en legaten.

Postbus 1002, 6040 KA Roermond

0475 - 31 72 72

Hartpatiënten.nl
Hartgenoten.nl

roermond@hartpatiënten.nl

Algemeen Nut
Beogende Instelling

ANBI

Notariaat Magazine vroeg Ruud van Gerven, de nieuwe voorzitter van de KNB, naar een reactie op de mening van Raffi van den Berg op het visiestuk van de groep 'Notaris voor Rechtszekerheid'.

►► 'Juist nu is er behoefte aan een partij die rechtszekerheid borgt'

'Ik wil verdeeldheid juist voorkomen', benadrukt Van Gerven. 'De verschillen in het notariaat, zoals door Van den Berg benoemd, zijn wellicht ook kleiner dan op het oog lijkt. Ik zoek heel uitdrukkelijk de achterban op, bij de grote en kleinere kantoren. En als ik uitleg wat ons voor ogen staat, blijken veel mensen daarnaar te willen luisteren. Alle notarissen zijn ervan overtuigd dat wij een onmisbare, kwalitatief hoogwaardige positie innemen op de juridische markt. Het is in het belang van ons allemaal die positie te versterken en zichtbaar te maken.'

MEERWAARDE

Van Gerven beaamt de mening van de algemeen secretaris van de NOvA dat de 3.300 notarissen en kandidaat-notarissen in het land de ambassadeurs zijn van het vak. 'De persoonlijke ervaring bepaalt het beeld dat iemand van ons beroep en onze beroepsorganisatie heeft. Ik ben bang dat niet iedereen zich dat voldoende realiseert.' Volgens de nieuwe KNB-voorzitter ligt daar een duidelijke taak voor de KNB: iedere notaris moet begrijpen dat hij of zij mede het beeld bepaalt dat de buitenwereld heeft. Dat betekent ook dat iedere notaris moet kunnen uitleggen wat onze meerwaarde is, wat wij doen, wat wij kunnen en hoe belangrijk dat is. De KNB moet daarbij ondersteunend zijn en voorlichtingsmateriaal en informatie kunnen geven. Het beeld dat er sprake zou zijn van een radicale reorganisatie wil Van Gerven hier uitdrukkelijk nuanceren. 'Een ontmanteling van het bureau is niet aan de orde. Wij willen echt niet alles veranderen. Maar we laten wel een extern bureau de organisatie eens kritisch doorlichten om te bekijken wat er beter kan,

efficiënter. Dat doen we ook om onze achterban weer het vertrouwen te geven dat de KNB er voor hen is.' Van Gerven vindt dat het bureau van de KNB heel wat te bieden heeft. 'Maar we willen weten wat precies, waar behoefte aan is en hoe we dat het beste kunnen organiseren. Misschien dat een cafeteria-model een idee is.'

INVESTEREN

Van den Berg raadt in het interview aan om bij het vergroten van de zichtbaarheid vooral de verbinding met andere organisaties te zoeken. 'Helemaal mee eens', beaamt Van Gerven. Al wil de voorzitter nog wel kwijt dat de KNB wel samen met de Orde is opgetrokken met de actie tegen de verhoging van de griffierechten. 'Onze toenmalig voorzitter Sarneel heeft tijdens de demonstratie zelfs nog een speech gehouden. Wat daarover wordt gezegd, klopt dus niet helemaal.' Maar dat het notariaat sterker staat als het de steun van advocaten, accountants of andere organisaties als de consumentenbond kan organiseren, is volgens hem een feit. 'We moeten niet alleen voor onszelf toeteren. Wellicht dat dit in het verleden teveel is gebeurd. Reden te meer om coalities te sluiten en meer naar buiten te treden.' Dat betekent dat het notariaat meer moet investeren in het voeren van een actieve lobby. Van Gerven noemt het voorbeeld van de notaris-bij-echtscheiding. Aanvankelijk leek het erop dat het notariaat hier een politiek succes ging boeken. De Tweede Kamer stemde in met het voorstel dat ook de notaris voortaan een verzoek tot echtscheiding kon indienen. Maar in de Eerste Kamer ging het alsnog fout. 'De belangrijkste woordvoerder van de PVV in de senaat was een advocaat', geeft Van Gerven toe. 'En de advocatuur had geen belang bij een versterking van

onze rol. We hadden meer gas moeten geven. Die politieke lobby willen we beter structureren.' Daarnaast is Van Gerven op zoek naar een gezichtsbepalende woordvoerder die bij actualiteitenprogramma's kan uitleggen waarom het onderhands oprichten van een bv zonder tussenkomst van een notaris een slechte zaak is of wat de meerwaarde is van een notariële verklaring van erfrecht. 'Ik pretendeer niet dat ik dat moet doen', zegt hij er meteen bij. 'Ik wil liever een atypische, jonge man of vrouw die aan het grote publiek kan uitleggen wat we doen en waarom.'

DRAMA

De KNB-voorzitter vindt Van den Bergs opvatting over rechtszekerheid als kernboodschap van het notariaat te cynisch. Juist nu is er meer dan ooit behoefte aan de onpartijdige, onafhankelijke, deskundige notaris die op een betrouwbare manier afspraken vastlegt, aldus de voorzitter. 'Ik geloof er helemaal niets van dat mensen alleen maar willen gokken. Na alle financiële perikelen in de bancaire wereld zijn burgers op zoek naar een betrouwbare manier om hun rechtszekerheid te borgen. Als de rol van de notaris verder wordt uitgekleeft, gaan er geheide dingen mis, in de sfeer van erfenissen, in combinatie met aansprakelijkheid van de overledenen, noem maar op. Sommige politici vinden dat niet erg. Ze vinden dat de pechgevallen niet opwegen tegen de kostenreductie. Dat is een drama. Niet alleen voor die pechgevallen, maar voor de hele samenleving. Als mensen begrijpen wat er allemaal mis kan gaan bij het onderhands oprichten van een bv of bij het zomaar aanvaarden van een erfenis, dan hebben ze die paar honderd euro voor de notaris er graag voor over. Door onze registrerende taak kunnen wij voorkomen dat er achteraf allemaal lijken uit de kast vallen. En dat gaan we uitleggen.' ■

De Vereniging van Estate Planners in het Notariaat (EPN) pleitte onlangs tijdens hun jaarlijkse congres voor een huwelijk dat door opzegging bij notariële akte kan worden geëindigd. Dit als alternatief voor

de verhoging van de griffierechten, die niet doorgaat. Is de tijd inderdaad rijp voor een administratieve scheiding begeleid door een deskundige zoals de notaris?

'Eens, elke manier van echtscheiding op gemeenschappelijk verzoek zou eenvoudiger gemaakt moeten worden. De meest vernieuwende en zorgvuldige manier om tot beëindiging van het huwelijk te komen, is om de administratieve echtscheiding een wettelijke basis te geven. Dat is nogal wat meer dan alleen het huwelijk opzeggen bij notariële akte. De regeling zou waarborgen moeten kennen zodat mensen onder deskundige juridische/notariële begeleiding het huwelijk kunnen ontbinden. Echtscheiden is namelijk meer dan het huwelijk opzeggen bij akte. Het risico van slechts de ontbinding bij notariële

akte te regelen, is dat men kan scheiden zonder van tevoren de gevolgen en benodigde regelingen te overzien en te bespreken. Daarbij valt te denken aan het ouderschapsplan, alimentatieberekeningen, fiscale gevolgen en dergelijke. Dat is dan het paard achter de kar spannen. De ontbinding zal dus altijd onder deskundige begeleiding moeten gebeuren. De notariële echtscheidings-specialist is daar bij uitstek geschikt voor, zeker in combinatie met zijn mediationvaardigheden kunnen de problemen tussen de partijen opgelost worden, zeker nu de mediator een wettelijke status gaat krijgen!

Stelling:

'Huwelijk moet door opzegging bij notariële akte kunnen eindigen'

EENS

*Palko Benedek,
voorzitter VMSN*

ONEENS

*Anke Mulder, voorzitter van de
vereniging van Familierecht
Advocaten Scheidingsmedia-
tors (vFAS)*

'Eind 2011 sneuvelde het wetsvoorstel scheidingsnotaris in de Eerste Kamer, waarin de notaris de bevoegdheid zou krijgen een gemeenschappelijk verzoek tot echtscheiding in te dienen. De EPN (deel van het notariaat) wil nu het domein van de echtscheiding betreden met het argument dat het goedkoper en efficiënter kan. De EPN stelt voor om een huwelijk te laten opzeggen bij de notaris, waarna de echtscheiding wordt ingeschreven in het huwelijksregister. Van lastenverlichting voor de burger zal echter geen sprake zijn, omdat de burger in plaats van griffierecht dan honorarium van de notaris moet voldoen. Opzegging is sowieso geen goed idee. In geval van geschil over nevenvoorzieningen zal de rechter die zo veel mogelijk tegelijkertijd willen behandelen en telkens wordt – terecht – beoordeeld of de echtscheiding bij tussenbeschikking wordt uitgesproken of tegelijkertijd met

nevenvoorzieningen. Dit is een totaalafweging waar je niet zomaar de echtscheiding uit kunt halen en bij een andere instantie, bijvoorbeeld een notaris, kunt laten opzeggen. Dit leidt tot een onzorgvuldige gang van zaken in situaties waar mensen toch al in de knel zitten en bovendien tot dubbele kosten. Tevens miskent het voorstel de betekenis van pensioenverweer. Als nabestaandenpensioen voor een echtgenoot verloren dreigt te gaan, bestaat er een wettelijke grond om de echtscheiding niet uit te spreken. De rechter waakt over dit belang. Bij echtscheiding moeten belangrijke zaken geregeld worden, zoals een zorgregeling voor de kinderen en afwikkeling van huwelijksvermogen. Echtelieden laten hun echtscheiding thans meestal afwickelen door vFAS-advocaten. Het is kostenverhogend en inefficiënt om echtelieden te verplichten tevens langs de notaris te gaan voor de opzegging van het huwelijk.'

ONEENS

*Jeroen Recourt,
Tweede Kamerlid PvdA*

‘Zoals iedere ondernemer, moet ook de notaris zoeken waar zijn of haar meerwaarde ligt. Welke nieuwe markten kunnen worden aangeboord? Wat kan de notaris beter of goedkoper dan de concurrent? In dat streven past het voorstel om de notaris een huwelijk te laten ontbinden. De flitscheiding *revisited*. Waarom zouden we dit overlaten aan de rechter als de ontbinding zelf geen afweging

meer vraagt? Een kale ontbinding door de rechter is een dure inefficiënte maatregel. Het kost de burger geld en legt beslag op de schaarse tijd van de rechter. De notaris kan dit tegen minimaal dezelfde kwaliteit en tegen lagere kosten. De eerste slag is hiermee wat mij betreft gewonnen door de notaris. Laat de rechter doen waar de rechter goed in is en dat is het doorhakken van knopen. Een enkele ontbinding van een huwelijk is een voorname-lijk administratieve handeling. Dat kost een burger al snel vele honderden euro’s. Onnodig duur. De redenering gaat overigens alleen maar op als het een kale ontbinding betreft. Zodra er nevenvoorzieningen worden gevorderd, zoals een alimentatieverplichting, is de rechter weer aan de bal. In hoeveel gevallen wordt er eigenlijk alleen een kale ontbinding gevraagd? Ik ben het dus met de stelling eens dat (als het de moeite loont) het huwelijk bij een kale ontbinding door een ander dan de rechter kan worden ontbonden. Maar dan deel twee: is de notaris vervolgens de aangewezen persoon voor het verrichten van die handeling? Daar

stel ik vraagtekens bij. Is bijvoorbeeld de ambtenaar van de burgerlijke stand niet eerder de aangewezen functionaris? Deze sluit én het huwelijk, én het huwelijk wordt aldaar in het register opgenomen. Lijkt het dan niet logisch om dezelfde functionaris het huwelijk te laten ontbinden en dit direct in het eigen register van de burgerlijke stand – de naam zegt het al – te laten opnemen? Dan kan ook direct werk gemaakt worden van mijn wens om de ambtenaar bij de ondertrouw ook daadwerkelijk voorlichting te laten geven, dan wel zich ervan te vergewissen dat het aanstaande bruidspaar weet waarop ze “ja, ik wil” zeggen. Een bewuste keuze voor een huwelijksregime is naar mijn mening een belangrijke stap naar het voorkomen van ellende in de toekomst. En dat is winst, ongeacht wie de scheiding uitspreekt. Ik ga graag het gesprek met u aan over de juistheid van mijn standpunt.’

‘De KNB is van mening dat de administratieve scheiding voorziet in een maatschappelijke behoefte aan een eenvoudige, forumloze scheiding, waarbij partijen samen tot werkbare oplossingen komen. De KNB verstaat daar- onder een scheiding buiten de rechter om, maar wel onder begeleiding van een juridisch geschoolde deskundige die ervoor zorgt dat alle vraagstukken die zich bij een scheiding voordoen, worden besproken en opgelost. De notaris is zo’n juridisch deskundige. Veel scheidende paren hebben in het kader van de flitscheiding de weg naar de notaris al gevonden. Binnen het notariaat is dan ook in de afgelopen jaren een kring van goed opgeleide en ervaren scheidingsbemiddelaars ontstaan. De notaris heeft van huis uit een onpartijdige positie en speelt dikwijls een bemiddelende rol in het tot stand brengen van overeenkomsten. Hij is gewend aan het

maken van overeenkomsten tussen mensen met verschillende belangen en kent zijn zorg- plicht daarin. Bovendien is hij thuis in alle juridische vraagstukken die met scheiding samenhangen. Hij zal geen van die vraag- stukken onbesproken laten zodat partijen niet jaren na de scheiding nog met hun ex-partner geconfronteerd worden omdat – zoals nu geregeld gebeurt – bepaalde vermogensbestanddelen over het hoofd zijn gezien en onverdeeld zijn gelaten. De afspraken tussen partijen kunnen worden neergelegd in een notariële akte. Mocht een van partijen de gemaakte afspraken niet nakomen, dan is een gang naar de rechter niet nodig. De uitvoering van wat in een notariële partijakte is neergelegd, kan immers direct worden afgedwongen. De notaris is kortom de aangewezen professional om te zorgen voor een zorgvuldige scheiding.’

EENS

*Franc Wilmink, bestuurslid
Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie*

De notaris als detective

Om de praktijk tegemoet te komen, voerde de wetgever een regeling in om de inschrijving van netwerken in de registers gemakkelijker te maken. Jammer genoeg verlopen die inschrijvingen sindsdien bepaald nog niet van een leien dakje. Jolande van Loon, Eveline Labohm en Lonneke Kraan, die meeschreven aan de inmiddels verschenen KNB-handleiding, vertellen over de problemen en over de mogelijke oplossingen.

TEKST Henriette van Wermeskerken | BEELD Truus van Gog

Netwerken. Voor telecommunicatie, elektriciteit, gas, water, riolering, olie of een andere stof. Netwerken zijn van cruciaal belang voor het dagelijks leven en voor de economie. En er is maar een handjevol (kandidaat-)notarissen dat zich intensief met deze materie bezighoudt, want specialistische knowhow is vereist. Netwerken gelden sinds een uitspraak van de Hoge Raad in 2003 als onroerende zaken, zodat de notaris eraan te pas moet komen als er iets gebeurt met de eigendomsverhoudingen. 'De eerste inschrijving in de registers is vaak een ingewikkelde en voor de cliënt kostbare aangelegenheid', zegt Jolande van Loon, notaris bij Ploum Lodder Princen in Rotterdam, 'hoewel de overgangswet zeker voor verbeteringen heeft gezorgd.'

BEVOEGDE AANLEGGER

Een cruciaal begrip is de 'bevoegde aanlegger' van een netwerk. In 2007 werd de zogenaamde 'doorknipregeling' ingevoerd. Hierin bepaalde de wetgever dat de bevoegde aanlegger de eigenaar was, waarmee natrekking door de grond werd doorbroken. Om een netwerk te kunnen overdragen of bezwaren, moest vanaf dat moment worden achterhaald wie ooit dat netwerk had aangelegd, terwijl de aanlegger bovendien daartoe bevoegd moest zijn geweest. Eveline Labohm, kandidaat-notaris bij Bird & Bird in Den Haag: 'Zo'n netwerk kan sinds de aanleg al vele malen van eigenaar zijn gewisseld, het kan vernieuwd en verlegd zijn.

Sommige netwerken zijn vrijwel voortdurend onder constructie. Bovendien doorkruist een netwerk vaak vele percelen. Van al die percelen, die natuurlijk ook van eigenaar wisselen, moest achterhaald worden of de rechthebbende destijds had toegestemd of ingestemd met de aanleg. Eigenlijk was dat voor grotere netwerken niet te doen.'

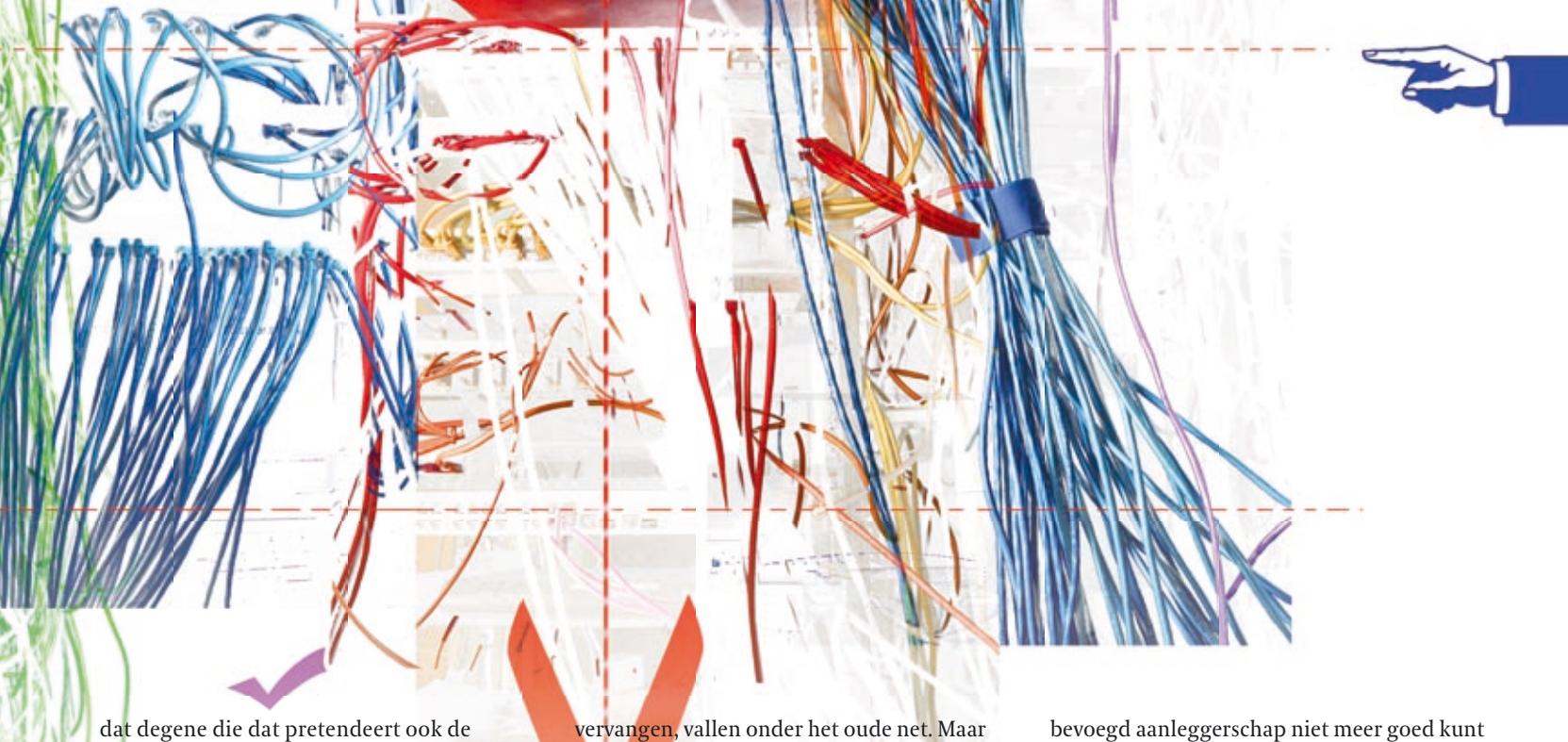
GEDRAGEN ALS EIGENAAR

Voor al oudere netwerken hadden netbeheerders en notarissen de grootste moeite om het bevoegd aanleggerschap vast te stellen. Netwerken waren daardoor soms in feite onoverdraagbaar. Om aan dit praktijkprobleem tegemoet te komen, kwam de wetgever met een regeling in de Overgangswet Nieuw Burgerlijk Wetboek, in werking getreden in mei 2010. Deze wet geeft een regeling voor netwerken die zijn aangelegd vóór 1 februari 2007, de datum van de wet waarmee de 'doorknipregeling' (artikel 5:20 Burgerlijk Wetboek (BW)) werd ingevoerd. Bij overdracht of bezwaring van die netwerken hoeft niet meer achterhaald te worden wie destijds de bevoegde aanlegger was, maar is degene die zich op 1 februari 2007 als eigenaar gedroeg, bevoegd de aanleg te doen inschrijven. Voor netwerken van na die datum, 'nieuwe' netwerken, geldt nog steeds dat bevoegd aanleggerschap moet worden aangetoond. 'Sinds de overgangswet van 2010 zijn er dus twee regelingen om te bepalen wie de rechthebbende op een netwerk is', legt Lonneke Kraan, paralegal bij Bird & Bird, uit.

'Dateert het netwerk van na 1 februari 2007, de peildatum, dan geldt de oude regeling. De eigenaar is de bevoegde aanlegger. Is het netwerk ouder, van voor de peildatum, dan kun je gebruikmaken van beide regelingen. Maak je gebruik van de overgangsregeling, dan is de eigenaar diegene die zich op de peildatum als eigenaar gedroeg. De wet voorziet in regelingen, waaronder een wachttijd en een verzettermijn, om iemand die een beter recht blijkt te hebben alsnog te laten registreren. Als je gebruikmaakt van de overgangsregeling moet je trouwens ook aantonen dat het netwerk bestond op de peildatum in 2007. Kun je dat niet, dan geldt weer de regeling van het bevoegd aanleggerschap.' Wat dat 'zich gedragen als eigenaar' dan inhoudt, daar geeft de inmiddels op NotarisNet geplaatste 'Handleiding voor de inschrijving van netwerken', waaraan Van Loon, Labohm en Kraan hebben meegewerkt, handreikingen voor. Deze door de wetgever in het vooruitzicht gestelde Handleiding geeft maatstaven om te beoordelen of aan de vereisten voor inschrijving is voldaan.

RECHTSVERKEER BESCHERMEN

De registratie van 'oude' netwerken, van voor de peildatum, is nu dus eenvoudiger geworden. Helaas zijn de problemen daarmee niet van de baan. Van Loon: 'Toen het criterium van het bevoegd aanleggerschap in 2007 in de wet kwam, durfden notarissen nauwelijks nog netwerken te registreren, omdat de bevoegdheid en het aanleggerschap zo lastig aan te tonen waren. Wij notarissen hebben de plicht hier onderzoek naar te doen. We moeten zeker van onze zaak zijn, anders kunnen we niet inschrijven. Eigendomsrecht is het belangrijkste recht dat iemand kan hebben. Het is van groot belang dat er geen eigendomsrechten van anderen worden aangetast. Om het rechtsverkeer te beschermen, moet je overtuigd zijn

dat degene die dat pretendeert ook de rechtmatige eigenaar is, wil je tot registratie overgaan. Nu kun je bij de “oude” netwerken volstaan met het aantonen van het zich als eigenaar gedragen, maar bij veel “nieuwe” netwerken, van na 2007, of bij uitbreiding van oude netten, kan het ook lastig zijn aan te tonen dat men de bevoegde aanlegger was. Door het verstrijken van de tijd raken bewijzen verloren en de administratie van de netbeheerders is er soms nog niet op ingericht om deze gegevens gemakkelijk te kunnen aanleveren. Ook na invoering van de overgangswet is het probleem blijven bestaan. Als notaris zoek je naar gegevens alsof je een detective bent. Aanleggegevens, vergunningen, overeenkomsten, tekeningen enzovoort. Waar mag je op afgaan? Wanneer heb je genoeg bewijs? Er is nog geen rechtspraak over. De materie is nog niet uitgekristalliseerd.’ Een complicerende factor hierbij is dat er geen algemene registratieplicht voor netwerken bestaat. Zij zijn wel onroerend, maar komen vaak pas in de openbare registers terecht als zij worden overgedragen of bezwaard. Dat kan jaren en jaren na de aanleg zijn, en er kan inmiddels van alles zijn veranderd: verleggingen en reparaties aan de kabels, overdracht van (delen van) het netwerk, overdracht van de grond waarin ze liggen. ‘Het is moeilijk aan te tonen wat er nu bestond op de peildatum’, zegt Labohm. ‘Stukjes kabel die zijn

vervangen, vallen onder het oude net. Maar hoe zit het met stukjes die zijn verlegd of bijgebouwd: zijn die nieuw? Met andere woorden: kunnen we de overgangsregeling toepassen of moeten we uitzoeken wie de bevoegde aanlegger was?’

CREATIEVE OPLOSSINGEN

Bij het aantonen van de eigendom rijst de vraag in hoeverre natrekking mogelijk is. Als bij 99 procent van het netwerk de bewijzen voorhanden zijn, maar over 1 procent is geen duidelijkheid te krijgen, wat dan? De wet voorziet er niet in. ‘Al naargelang de situatie bepalen notarissen nu soms zelf welk percentage acceptabel is om natrekking aan te nemen’, zegt Labohm. ‘We zouden daar graag duidelijkheid over hebben.’ Van Loon beaamt dit. Notarissen zijn gedwongen creatieve oplossingen te zoeken in gevallen waarin de eigendom niet volledig vast kan komen te staan. In die gevallen zoekt de praktijk de toevlucht tot constructies die min of meer het beoogde doel bereiken, zoals huur. Bij de speurtocht naar de rechtmatige eigenaar moeten notarissen soms gespecialiseerde technische bureaus inschakelen. ‘Want er is nogal wat technische kennis nodig’, zegt Labohm. ‘Voor notarissen kan het moeilijk zijn bepaalde technische gegevens te interpreteren. Bij de registratie wordt vermeld dat de notaris op basis van de hem of haar overgelegde stukken heeft geconstateerd wie de eigenaar is. Soms gaat het om een kamer vol met ordners.’ Een tijdrovende en kostbare zaak.

OPLOSSING

Een oplossing voor de praktijk zou zijn om die peildatum in 2007 uit de wet te halen, vinden van Loon en Labohm. ‘Dan hoeft je het bestaan van het netwerk op die datum niet meer aan te tonen en kun je de regeling van het zich gedragen als eigenaar gebruiken als je het

bevoegd aanleggerschap niet meer goed kunt achterhalen’, zegt Van Loon. ‘De minister had toegezegd de wet van 2007 te evalueren in 2011, maar dat is niet gebeurd. We moesten het maar doen met de overgangswet van 2010. De wet biedt geen afdoende oplossing voor de praktijk. Ik zou Justitie willen vragen: geef het onderwerp aandacht en herzie de regeling. Netwerken zijn zó belangrijk voor onze economie. Regel de registratie, en regel daarbij dan ook direct de toegang tot de netwerken voor zaken als onderhoud. Nu moet dat met elke perceeleigenaar apart worden geregeld, dat is onwerkbaar voor de praktijk.’ Van Loon en Labohm raden netbeheerders aan om tot registratie van netwerken over te gaan, ook zonder overdracht of verhuypothekering. Kort na de aanleg is alle informatie nog voorhanden. ‘Dan is de eigendom duidelijk, zegt Van Loon. ‘Dat scheelt de notaris later een hoop detectivewerk en de cliënt een hoop administratie en geld.’ ■

Voor meer informatie:

NotarisNet/Rechtsgebieden/Onroerendgoedpraktijk/Kabels en leidingen voor de Handhaving inschrijving van netwerken; J.P. van Loon en H.D. Ploeger, *Registratie van de eigendom van kabel- en leidingnetwerken*, in het Preadvies Nederlandse Vereniging voor Energierecht, 2011.

Een cruciaal begrip is de ‘bevoegde aanlegger’ van een netwerk

Een accountant die u scherp houdt.

Kwaliteit en integriteit. Ze zijn cruciaal voor u als notaris-kantoor. Maar als de marktsituatie is zoals nu, hebt u meer nodig. Inzicht in cijfers. Oog voor kansen in de markt. Grip op het rendement. Kortom, een accountant die u scherp houdt. Bij Van Ree Accountants begrijpen we dat. We hebben ervaring als accountant van notariskantoren.

Behalve onbetwiste betrouwbaarheid bieden we ook adequate ondersteuning. Van jaarrekening tot financiering. Van fiscaal advies tot bedrijfswaarderingen. Van managementinformatie tot salarisadministratie. Wat u vooral zult waarderen, is onze frisse kijk op uw cijfers. Maak een afspraak voor een persoonlijke kennismaking!

VAN REE. EEN FRISSE KIJK OP CIJFERS.

ALPHEN AAN DEN RIJN | BARNEVELD | DOORN | GELDERMALSEN

AUDIT & ASSURANCE | ACCOUNTANCY | BELASTINGEN | CONSULTANCY

WWW.VANREEACC.NL

Maak weer winst binnen het notariaat

Schrijf u in voor de lezing over strak financieel leidinggeven en het maken van heldere strategische keuzes. Binnen een dagdeel informeren wij u over de mogelijkheden die u hebt om meer winst uit uw organisatie te halen. Stuur nu zelf bij en wacht niet op wat er misschien komen gaat! Deelname levert u drie studiepunten op.

- Datum: 10 sept. Kosten: € 295,- 15.30 uur: pauze
- Locatie: Aristo 13.30 uur: inloop 16.00 uur: spreker 2
- zalen te Utrecht 14.00 uur: spreker 1 17.30 uur: borrel
- (www.aristo.nl)

• inschrijven lezing kan per mail naar ovandevliet@gmail.com

SPREKER 1

Mr Dr. A.D. Plaggemars

- bij meerdere kantoren actief geweest binnen het dagelijks bestuur en recent gepromoveerd op o.m. de marktwerking in het notariaat

SPREKER 2

Mr O. van de Vliet

- dagelijks bestuur Van Putten Van Apeldoorn notarissen

Ondernemen is emotie

Bevlogen ondernemers hoor je dit nog wel eens beweren: "ondernemen is emotie!" Als ze daarmee bedoelen dat aan ondernemen geen ratio te pas komt dan hebben ze het goed mis.

Dan zijn alle notarissen vast ondernemers!

Op dit moment is er veel emotie in het notariaat. Verwacht hier geen analyse van de oorzaken: die zijn u genoeglijk bekend. Maar u krijgt wel een bescheiden observatie van 'de zijlijn': de meest ondernemende notarissen hebben weinig redenen om emotioneel te zijn. Waarom? Omdat zij vanuit bedrijfskundig perspectief naar hun organisatie en omgeving zijn blijven kijken. En zo - op bedrijfseconomisch verantwoorde wijze - zelfs in deze moeilijke tijden kwaliteit kunnen blijven leveren.

Bent u nieuwsgierig naar de stappen die u kunt nemen om notarisondernemer te worden? Maak dan een afspraak voor een oriënterend en vrijblijvend kennismakingsgesprek met de heer J.C. van Antwerpen RA.

Van Antwerpen Accountancy verricht advieswerkzaamheden en alle voor het notariaat van belang zijnde accountancy werkzaamheden zoals administraties en jaarrekeningen. Wij werken uitsluitend voor het notariaat en door onze jarenlange ervaring weten wij precies wat er binnen het notariaat leeft.

van Antwerpen Accountancy
 Papendrecht, 078-6449911, www.notarisaccountant.nl

van die
dingen

**Dick Timmerman,
notaris te Zwolle:**

'Dit muurbord kreeg ik een aantal jaren geleden van een oude dame. Ik had verschillende zaken voor haar geregeld. Blijkbaar naar tevredenheid. De dame had het van haar overgrootvader geërfd en noemde het "Het Koperen Gedicht". Zowel haar overgrootvader als haar grootvader waren notaris in

het noorden van het land. In een begeleidende brief, die ik achter het muurbord heb geplakt als extra herinnering, schrijft ze dat Het Koperen Gedicht bij een notaris thuis hoort en niet bij haar.

Het bord is van brons en omstreeks 1930 gemaakt door de heer J.C. Wienecke naar een 17e-eeuwse beroepenprent van Jan

Luiken. Er staat een notaris op met documenten in zijn hand, naast hem staan de koper en verkoper van het pand. Het bord staat op mijn werkkamer in een open inbouwkast. Prachtig!

Het gedicht zelf vind ik briljant. Er staat: "De Notaris Een man van vertrouwen, van Plicht en van Wet, In doen en in laeten steeds

seer nauwgeseth, Van duijfent geheymen verclapt hij geen woort, Soo is de Notaris, die is, soo als 't hoort."

.....
Hebt u ook een beeld, schilderij of ander bijzonder voorwerp dat te maken heeft met het notariaat, mail dan naar nm@knb.nl.
.....

Samenwerken in een coöperatie:

Ook lucratief voor het notariaat?

Kleine ondernemers kiezen steeds vaker voor samenwerking. Ze blijven zelfstandig, maar vormen daarnaast met anderen een coöperatie. Om efficiënter te werken, om kosten te besparen of om kwaliteit te verbeteren. Een idee voor het notariaat?

TEKST Wilma van Hoeflaken | BEELD Roel Ottow

‘Als je alleen maar uit financiële noodzaak met elkaar gaat samenwerken, is het een zwaktebod’, waarschuwt Erik Altena. Hij is als extern coöperatieadviseur betrokken bij Samen Sterk, een activiteit van de Rabobank die zich richt op zzp’ers (zelfstandigen zonder personeel) die geïnteresseerd zijn in samenwerkingsverbanden, met name coöperatievorming. ‘Het is beter om te redeneren vanuit een toegevoegde waarde. Dan kan het best uit financiële noodzaak zijn, maar de invalshoek is anders.’

Het mooiste voorbeeld van zzp’ers die samenwerken in een coöperatie vindt hij de coöperaties die een totaalpakket leveren. ‘Bijvoorbeeld een IT’er die een website bouwt. Iemand die webhosting doet, haakt aan, vervolgens een tekstschrijver, een grafisch vormgever, een fotograaf, allemaal disciplines die elkaar aanvullen. Ze weten allemaal: jouw klanten kunnen ook mijn klanten zijn. Ze zijn allemaal zelfstandig ondernemer en de coöperatie is een handig vehikel om samen te werken. De coöperatie factureert naar de klant. Die vindt dat handig. En de ondernemers factureren aan de coöperatie.’ Volgens Altena zou zoiets ook in het notariaat kunnen. ‘Notarissen werken vaak samen met andere partijen en zouden hun diensten als totaalpakket kunnen aanbieden.’

BROODFONDS

Ook zzp’ers die hetzelfde werk doen en in feite elkaars concurrent zijn, kiezen steeds vaker voor samenwerking. Zoals de zzp’ers die arbeidsongeschiktheidsverzekeringen bij verzekeringsmaatschappijen te duur vinden en onderling een ‘broodfonds’ opzetten. Zij vormen kringen van maximaal vijftig zzp’ers die elkaar kennen. Elke maand storten zij een vast bedrag, bijvoorbeeld 100 euro, in een fonds. Zodra een zzp’er wegens ziekte niet kan werken, krijgt hij maximaal twee jaar

een uitkering uit het fonds. Die termijn is gekozen omdat in de praktijk blijkt dat mensen zelden langer dan twee jaar ziek zijn. Wie behoefte heeft aan een verzekering die over een langere periode uitkeert, kan zelf een arbeidsongeschiktheidsuitkering afsluiten bij een verzekeraar. Omdat deze verzekering pas na een wachttijd van twee jaar hoeft uit te keren, is de premie beduidend lager dan zonder wachttijd of bij een korte wachttijd. Het maximaal aantal van vijftig zzp’ers voorkomt dat het fonds een grote anonieme instantie wordt, waar onderling vertrouwen niet meer vanzelfsprekend is.

INKOOPVOORDELEN

Er zijn meer voorbeelden van zelfstandig ondernemers die hetzelfde beroep uitoefenen en in feite elkaars concurrent zijn, en die daarnaast samenwerken in een coöperatie. ‘Zoals zzp’ers die in hun eentje niet voor grote opdrachten in aanmerking zouden komen, maar als consortium wel’, zegt Altena. ‘Of kleine ondernemers die soms behoefte hebben aan personeel, maar niet voortdurend. Door een coöperatie te vormen en in die coöperatie iemand in dienst te nemen waar ze allemaal gebruik van kunnen maken, kunnen ze pieken en dalen in de hoeveelheid werk opvangen en spreiden. Zo zijn er coöperaties met een secretariaatsmedewerker.’ Een ander voorbeeld zijn coöperaties waarin kleine zelfstandigen gezamenlijk inkoopvoordelen behalen. ‘Ze sluiten samen verzekeringen af of ze sluiten gezamenlijke contracten voor leaseauto’s. Zodra activiteiten goedkoper worden door ze gezamenlijk te ondernemen, komt de coöperatie om de hoek kijken. Het is welbegrepen eigenbelang.’

Als je veel van die standaardhandelingen onderbrengt in een coöperatie, heb je schaalvoordelen en werk je efficiënter

EXCELLENT PRODUCT

Teska van Vuren, notaris bij Nauta Dutilh, kan zich in het notariaat ook wel dergelijke samenwerkingsverbanden voorstellen. ‘Het businessmodel van de notaris, prijs maal akte, staat onder druk. In veel notarispraktijken was standaard zo’n 70 procent van de omzet afkomstig uit het vastgoed. Maar de onroerendgoedmarkt staat stil en de akte als zodanig is een *commodity* geworden, een standaardproduct. De omzet van notarissen gaat omlaag. Je kunt wachten tot de onroerendgoedmarkt weer opleeft, maar je kunt ook zelf in actie komen.’ Van Vuren kan zich voorstellen dat notarissen in een coöperatie samenwerken op het terrein van vastgoed. ‘Die vastgoedpraktijk raakt het notariaat nooit kwijt. We zijn bijna goedkoper dan de inschrijfkosten van het Kadaster bij transport en levering, we incasseren voor de overheid de overdrachtsbelasting en we geven de bank door het afleggen van de notarisverklaring de “verzekering” dat er niets mis is met de hypotheek. We leveren kortom een excellent product voor een paar honderd euro. Notarissen uit dezelfde regio zouden de vastgoedpraktijk in een coöperatie kunnen onderbrengen. Het gaat om allerlei afzonderlijke handelingen waar je uren mee bezig bent. Als je veel van die standaardhandelingen onderbrengt in een coöperatie, heb je schaalvoordelen en werk je efficiënter. Bijvoorbeeld één persoon die alle transporten behandelt en de contacten onderhoudt met banken en makelaars. Zo iemand doet dat snel, want die kent de weg en heeft routine.’ ‘Een mooi idee’, vindt Altena. ‘Dat is een shared-servicecentrum voor de notaris.’

KWALITEITSVERBETERING

Vergelijkbare samenwerkingsverbanden komen voor in de gezondheidszorg. Zo hebben apothekers in Drente de DAC (Drentse Apothekers

apotheken en dit is iets wat we er even bij moeten doen. We zijn dus nog niet zo ver.'

SAMENWERKINGSVERBAND

Er zijn ook coöperaties in de zorg die een manager inschakelen. Sonia Jennings is zo'n manager. Zij is als zelfstandig ondernemer in de zorgsector betrokken bij af dan niet multidisciplinaire samenwerkingsverbanden, zowel juridisch (het opzetten van een coöperatie) als organisatorisch (het runnen van het bureau). Ze vertelt over een huisartsencoöperatie die, evenals de DAC, aanvankelijk bedoeld was om gezamenlijk te onderhandelen met zorgverzekeraars.

'Inmiddels kopen deze huisartsen samen computers in en zijn er afspraken met softwareleveranciers', zegt Jennings. 'Nu zijn er geen individuele huisartsen meer die ieder hun eigen afspraken maken, maar hebben we raamwerkafspraken met kortingen.' Ook over het aanbieden van zorg maken de huisartsen afspraken. 'Zorgverzekeraars willen afspraken maken over gestandaardiseerde zorg. Je kunt als huisarts niet alles in je eentje bijhouden, maar je kunt wel zorgen voor een samenwerkingsverband waarin alle disciplines vertegenwoordigd zijn, bijvoorbeeld iemand die gespecialiseerd is in diabetes en een ander in ouderenzorg.'

Zorgverzekeraars betalen extra voor betere kwaliteit en service. 'Daardoor krijgen de huisartsen nu een deel van hun omzet uit de coöperatie', zegt Jennings. De huisartsen werken meestal in een maatschap en zijn persoonlijk lid van de coöperatie. Aanvankelijk was de contributie die ze betaalden aan de coöperatie afhankelijk van de ingeschreven patiënten in de praktijk, maar nu de coöperatie externe inkomstenbronnen heeft, is het bedrag verlaagd naar 100 euro per jaar. Volgens Jennings zijn huisartsen elkaars concurrenten. 'Nu allerlei inkomsten van huisartsen zijn teruggeschroefd, moeten ze meer patiënten binnenhalen om hun inkomen te houden. Maar in de coöperatie vinden ze elkaar op inhoud.'

CONCURRENTIE BETEUGELEN

Notarissen zijn ook concurrenten. 'Over het algemeen zie je binnen beroepsgroepen specialisaties als de markt dunner wordt', zegt Altena. 'Dan kan de coöperatie een label zijn. Daaronder hangen notarissen die zich specialiseren, bijvoorbeeld in vastgoed, ondernemingsrecht of familierecht. Je moet de concurrentie beteugelen. De online-notaris zal misschien ook een concurrent zijn, maar ik kan me wel een coöperatie van online-notarissen voorstellen. De online-notaris kannibaliseert jouw dienstverlening, maar als je er zelf aan meedoet, krijg je toch je deel en heb je invloed. *If you can't beat them, join them.*' 'Het is belangrijk dat we zelf nadenken en iets ondernemen', stelt Van Vuren. 'En dat we kijken of we iets kunnen leren van andere beroepsgroepen.' ■

Coöperatie) opgericht. Aanvankelijk deden ze dat om hun krachten te bundelen en sterker te staan in de onderhandelingen met de zorgverzekeraars. Maar inmiddels staat het verbeteren van de kwaliteit van de zorg centraal. 'Apothekers ontvangen van zorgverzekeraars een vergoeding als ze werken aan verhoging van de kwaliteit', zegt Sybolt Brouwer, apotheker in Coevorden en voorzitter van de DAC. 'Het is efficiënt om dat samen te doen. De speerpunten voor onze kwaliteitsverbetering zijn bijvoorbeeld veelvoorkomende ziektes, zoals diabetes. We hebben nu standaard vastgelegd welke informatie we de patiënt geven en hoe we hem begeleiden bij het medicijngebruik.'

De apothekers in de DAC zijn zeker geïnteresseerd in meer vormen van samenwerking, maar dat komt nog niet echt van de grond, vertelt Brouwer. 'Zakelijk mag onze beroepsgroep niet veel, want we hebben te maken met allerlei regelgeving. We zijn nog aan het uitzoeken wat er wel en niet kan, bijvoorbeeld op het gebied van gezamenlijke inkoop. Maar het gaat langzaam, want we runnen allemaal onze

'Coöperaties zijn populair', zegt Ruud Galle, hoogleraar ondernemingsrecht TiasNimbas Business School en directeur van de Nationale Coöperatieve Raad voor land- en tuinbouw. Volgens hem worden er jaarlijks driehonderd tot vierhonderd opgericht. Dat samenwerkende zelfstandigen voor deze vorm kiezen, vindt hij logisch. 'De toepasselijkheid van het verenigingsrecht maakt de coöperatie flexibel. Je kunt een bv of een maatschap qua zeggenschap en financiering ook inrichten zoals je wenst, maar bij een coöperatie gaat dat nog gemakkelijker. Het verenigingsrecht biedt de mogelijkheid om in de statuten af te wijken van de hoofdregels. Bijvoorbeeld niet één stem geven, maar meer aan grotere leden. Of geen leden in het bestuur – de op zich sympathieke wettelijke regel –, maar managers.'

Meer lezen over samenwerking van zelfstandigen in coöperaties? Zie www.rabobank.nl/samensterk

Giovanni Aricò over
marktwerking in Italië

‘Wij hebben ons geopend voor de bevolking’

Het Italiaanse notariaat en andere gereguleerde beroepen moeten sinds kort ook geloven aan marktwerking. Giovanni Aricò ziet deze liberalisering meer als kans dan als bedreiging. Ook al maakt de crisistijd het nóg moeilijker.

TEKST Lex van Almelo | FOTO Truus van Gog

De vaste tarieven worden afgeschaft. Er komen 500 nieuwe standplaatsen bij. De benoemingsprocedures van 550 notarissen worden versneld afgerond. Notarissen kunnen voortaan akten passeren binnen het hele ressort in plaats van alleen binnen hun eigen gemeente. Zij kunnen voortaan samenwerken met andere professionele dienstverleners. En voor startende ondernemers van onder de 35 jaar oud komt er een bv met standaardstatuten en een vereist minimumkapitaal van één euro, die zonder notariële akte kan worden opgericht. Dat staat in het Besluit van de regering-Monti van 24 januari 2012.

Begin mei heeft notaris Giovanni Aricò de Europese afdeling van de Internationale Unie voor het Latijnse Notariaat (UINL) geïnformeerd over de liberalisering van de markt voor professionele dienstverlening in Italië. Tijdens een pauze van de UINL-vergadering in Amsterdam staat hij ons te woord.

NOORD-ZUID

‘Ik ben notaris in Reggio Emilia, dat ligt tussen Bologna en Milaan. Ik kom zelf uit het zuiden en heb mijn praktijkstage gedaan bij een Napolitaanse notaris van de oude stempel. Ik ben naar het noorden gegaan omdat daar wel standplaatsen voor notarissen waren. In het noorden is het notariaat anders dan in het zuiden. In het noorden zijn er veel meer ondernemingen en wordt de notaris zelf ook meer gezien als ondernemer van wie je een goede service kunt verlangen. Terwijl men de notaris in het zuiden veel meer ziet als een vertrouwenspersoon.’

Welke gevolgen heeft dat voor de notaris?

‘In het noorden bestonden de vaste tarieven in de praktijk al niet meer. Daar vragen mensen de notaris om een offerte of een prijsindicatie. In de praktijk laat de notaris de tarieven dan altijd zakken. De tarieven zijn niet meer dan een uitgangspunt voor onderhandelingen. De *Consiglio Nazionale del Notariato* durfde daar niet tegen op te treden uit angst voor conflicten met de mededingingsautoriteit.’

En nu zijn de vaste tarieven in heel Italië afgeschaft...

‘Ja, de afschaffing geldt voor alle gereglementeerde beroepsgroepen. De notaris moet de cliënt nu een prijsindicatie geven en informeren over de complexiteit van de opdracht. Desgevraagd moet hij het honorarium schriftelijk bevestigen. Bovendien moet de notaris gegevens over zijn beroepsaansprakelijkheidsverzekering verstrekken. Wat dit voor effect heeft in het zuiden kunnen wij nog niet zeggen. Misschien zien we de gevolgen van de marktwerking pas over twee á drie jaar.’

WACHTEN

Hoeveel notarissen zijn er in Italië?

‘Er zijn 4.600 praktiserende notarissen op 70 miljoen Italianen.’

Vijfhonderd standplaatsen erbij lijkt niet zo veel.

‘Vóór de crisis zou dat niet veel geweest zijn. Maar nu hebben notarissen het al moeilijk. De laatste twee jaar is het aantal akten in de ondernemings- en vastgoedpraktijk met 50 procent gedaald. En daar komt de versnelde benoeming van 550 notarissen nog bij. Dan wordt het moeilijk.’

‘Zonder die regels en beroepsverplichtingen zou ik een gewoon juridisch adviseur zijn’

Hoe verloopt die benoeming? Ik heb gehoord dat de benoeming feitelijk een kwestie van coöptatie zou zijn en heb gelezen dat 17,5 procent van de notarissen een notaris in de familie heeft.

‘Dat betekent dus dat de andere 82,5 procent géén notaris als familielid heeft. De benoemingsprocedure is heel bureaucratisch. Nadat je je diploma hebt gehaald aan de universiteit moet je achttien maanden stage lopen. Aan die stage kun je overigens al een halfjaar voor je afstuderen beginnen. Aan het einde van de stage moet je een schriftelijk toelatingsexamen doen in Rome. Als je dat hebt gehaald, mag je door naar het mondelinge examen dat wordt afgenomen door hoogleraren. De *Consiglio* wilde de benoemingsprocedures al langer versnellen, maar de hoogleraren die de toelatingsexamens afnemen, werken niet mee. Daarom gaat de regering de benoeming nu versnellen bij wetgeving.’

Hoelang moet je als kandidaat wachten op een benoeming?

‘Ik heb maar liefst anderhalf jaar moeten wachten op een standplaats.’

FILIAAL

Welke gevolgen heeft de uitbreiding van het territorium?

‘De notaris kan nu akten passeren van een paar miljoen mensen uit het hele district in plaats van 300.000 uit zijn gemeente. Hij kan daarvoor een extra filiaal openen, maar is wel wettelijk verplicht om drie dagen per week op het kantoor in zijn standplaats aanwezig

te zijn. In de grote steden is dat geen probleem. Maar op het platteland kan het wel problemen opleveren. Als iemand uit de bergen komt voor een testament en de notaris is er niet op zijn verplichte dagen, kan die burger naar de rechter stappen.’

Zou u het territorium niet willen vergroten tot heel Italië?

‘Wij zijn voor vergroting tot de hele regio. Omdat je drie dagen per week op je kantoor moet zijn, is het niet mogelijk om op nationaal niveau diensten te verlenen.’

Is die aanwezigheidsplicht feitelijk niet een concurrentiebeperking?

‘Die maatregel is noodzakelijk omdat notarissen vaak weg zijn, maar het is geen concurrentiebeperking. Het is notarissen wel verboden om oneerlijke concurrentie te bedrijven. Maar dat verbod is vooral bedoeld om niet onder het tarief te gaan en heeft nu dus weinig betekenis meer.’

Concurreren notarissen alleen op prijs of ook op dienstverlening?

‘Helaas alleen op prijs en niet op kwaliteit. Er is nu wel een *Laboratorio della Qualità Notarile* dat probeert de dienstverlening van de notarissen te verbeteren, zodat ze minder rigide worden, meer doen aan marketing en goede informatie geven. Dat is de uitdaging van nu. Maar het is moeilijk. De notaris is niet gewend aan marktwerking.’

Werken notarissen aan de ontwikkeling van nieuwe producten?

‘Daar denken we wel over na. De akte was altijd het product, andere werkzaamheden waren tot voor kort niet belangrijk. Zolang de akte maar goed is, had de cliënt weinig te vertellen. Mensen vragen nu om extra service, om betere uitleg en meer informele omgang.’

GRATIS BV

Hoe hoog is het inkomen van de gemiddelde notaris?

‘Ik denk dat het inkomen na het uitbreken

van de crisis ... er zijn veel verschillen ... ongeveer anderhalve ton bedraagt. Maar daarover moet de notaris nog wel 50 procent belasting betalen.’

Welke gevolgen heeft de invoering van de kleine bv voor startende ondernemers?

‘Wij vonden dat een hele gevaarlijke ontwikkeling, omdat de notaris de kwaliteit en de rechtszekerheid bewaakt. Bovendien is de notaris verantwoordelijk voor de afdracht van de vennootschapsbelasting. Wij innen ongeveer 7 miljard per jaar voor de staat. Verder zijn notarissen belangrijk voor de identificatie van de oprichters en voor de witwasbestrijding. De *Consiglio* heeft de regering gewezen op de gevaren en nu is de wetgeving aangepast. De starters-bv moet bij notariële akte worden opgericht, maar de notaris krijgt daarvoor géén honorarium.’

BARRIÈRE

In hoeverre kunnen notarissen samenwerken met andere dienstverleners?

‘Er komt een nieuwe rechtspersoon waarin vrije beroepsbeoefenaren kunnen samenwerken met bijvoorbeeld advocaten, registeraccountants en belastingadviseurs. De *Consiglio* verbiedt samenwerking met andere dienstverleners omdat de notaris dan zijn onafhankelijkheid verliest. De zaak ligt nu bij de rechter, die moet uitmaken welke regels de doorslag geven.’

Ziet u de marktwerking als een bedreiging of als een kans?

‘Als een kans om concurrerend te zijn en het kantoor dichterbij de burger te brengen. Daarbij zijn onze beroepsregels wel een barrière. Maar zonder die regels en beroepsverplichtingen zou ik een gewoon juridisch adviseur zijn. De notaris doet zijn werk goed, maar kan zich verbeteren. Wij zijn niet gewend om te communiceren en werden gezien als een kaste. Maar we hebben ons nu geopend voor de bevolking.’ ■

Klumpers

Wij zijn inkopers van
GOUD - ZILVER - DIAMANT
Bel ons voor een vlotte afhandeling: 070 363 1515

De opbrengst wordt per omgaande op de derdenrekening overgemaakt.

Klumpers Goud- & Diamanthatel bv Nieuwstraat18-b 2266 AD Leidschendam
Telefoon: 070 363 1515 Fax: 070 345 3045 Email: dezaak@klumpers.info BTW: NL006167548.B01 KvK: 27096327
Postbankrekening: 6330 Bankier: ING Den Haag rekeningnummer 66 77 66 995

VERTROUWDE NAAM IN ACCOUNTANCY VOOR HET NOTARIAAT

QUAESITOR

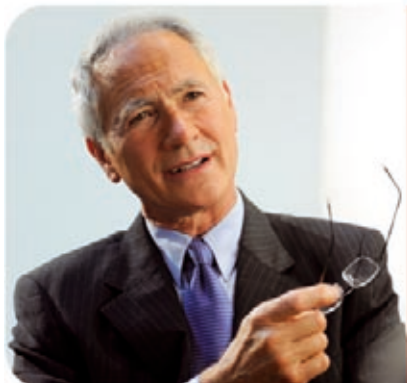
ACCOUNTANCY & ADVIES

JAARREKENINGEN - BEDRIJFSOPVOLGING - ADVISERING - PRAKTIJKOVERNAME
PRAKTIJKWAARDERING - UITGAVE BEDRIJFS- EN SALARISRAPPORTAGES

DE TROMPET 1900B 1967 DB HEEMSKERK 0251-783278 WWW.QUAESITOR.NL

CIB Centraal InkoopBureau **Dé kantoor specialist voor notarissen**

Notarieel aktepapier van het CIB

- Nergens goedkoper
- Verkrijgbaar in diverse kwaliteitsoorten
- Conform de door de KNB opgestelde regels en verordeningen
- NEN2728-gecertificeerd voor duurzaam archiveren

Oordeel zelf en bel ons nu voor een gratis proefpakket:
079 36 38 400

www.cib.nl

CIB Centraal InkoopBureau BV Edelgasstraat 57 2718 SX Zoetermeer

telefoon: 079 36 38 400 e-mail: info@cib.nl

Verklaring van erfrecht

Wat wil de overheid nu eigenlijk?

In het kader van administratieve lastenverlichting hoeven erfgenamen in sommige gevallen geen verklaring van erfrecht meer te overleggen om toch over het banktegoed van de overledene te beschikken. Tegelijkertijd onderzoekt de overheid de mogelijkheid om een verklaring van erfrecht standaard in het Kadaster op te nemen. 'Het is volstrekt tegenstrijdig beleid.'

TEKST Tatiana Scheltema | BEELD Truus van Gog

'Verklaring erfrecht vaak onnodig,' kopte *De Telegraaf* op 31 augustus 2008. De aanleiding: een onderzoek van de Consumentenbond bij de zes grootste banken in Nederland naar de eis een verklaring van erfrecht (VvE) te overleggen om over de bankrekening van een overledene te kunnen beschikken. Banken joegen nabestaanden daarmee nodeloos op kosten, zeker als volstrekt duidelijk is aan wie de banktegoeden toevallen. Als er alleen sprake is van een langstlevende partner en de overledene geen testament achterlaat, zouden een overlijdensakte en een verklaring van het Centraal Testamentenregister (CTR) afdoende zijn, ontdekte de Bond. Een halfjaar later sprak *De Telegraaf* met drs. Henk Steenbekkers (75) uit Wanssum. Steenbekkers was onlangs weduwnaar geworden en mocht zonder VvE niet over de rekening van zijn vrouw beschikken. Steenbekkers kwam in het geweer en na lang aandringen namen zowel de Rabobank als Fortis genoegen met een overlijdensakte en een verklaring van het CTR.

'Het notariaat is niet op de hoogte van deze route, of houdt hem angstvallig stil', schreef *De Telegraaf* op 16 februari 2009. Navraag door de krant bij notarissen leerde bovendien dat de tarieven voor een verklaring van erfrecht schommelden tussen de tweehonderd, tot ruim zevenhonderd euro. 'Voor dit bedrag raadpleegt de notaris de burgerlijke stand, stuurt hij een briefje naar het CTR en een enkele keer raadpleegt hij het faillissementsregister. Daarmee is de kous vaak af.'

REGELDRIJK

Maar niet voor Steenbekkers, die van het afschaffen van de VvE-eis inmiddels zijn levenswerk had gemaakt. Hij legde contact met CDA-Kamerlid Ger Koopmans,

afkomstig uit dezelfde regio. Koopmans stelde tot drie keer toe Kamervragen aan de ministers van Financiën en Justitie. Steenbekkers kaartte het probleem ook aan bij het ministerie van Binnenlandse Zaken, dat een eigen onderzoek begon. Bij brief van 2 juli 2009 deed toenmalig minister van Financiën Wouter Bos (PvdA) verslag van zijn bevindingen. Inderdaad, schreef Bos, is er sinds het nieuwe erfrecht uit 2003 door de nieuwe wettelijke verdeling geen reden om in alle gevallen een VvE te vragen. Daarbij was het verminderen van de administratieve regeldruk een belangrijke prioriteit van het kabinet. Bos had er dan ook 'alle vertrouwen in dat de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) tot een gemeenschappelijk beleid zal komen dat ervoor zorgdraagt dat de consument geen geld kwijt is aan een verklaring van erfrecht wanneer deze niet werkelijk nodig is'.

OVERSTAG

Tsja. De minister kan wel zoveel willen. Hij is niet aansprakelijk als het toch misgaat, en de bank wél, mopperde de NVB een week later in *De Telegraaf*. 'Aangezien mensen steeds vaker meerdere keren trouwen en kinderen krijgen, dan wel naar het buitenland verhuizen, worden de familierelaties steeds ingewikkelder. Daarmee groeit voor banken almaar het risico. Wij gaan ons beleid dus niet veranderen.' En voor klachten over de prijs van de VvE moest de burger niet bij hen zijn, maar bij het notariaat. Ook de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) mengde zich – informeel – in de discussie en liet Financiën weten dat de notariële VvE niet alleen banken, maar ook erfgenamen behoedt voor grove misstappen en aansprakelijkheidsrisico's die daaraan kleven. 'De wetgever heeft met het nieuwe erfrecht nadrukkelijk ervoor gekozen dat de belangen van de kinderen worden

beschermde ten opzichte van de stiefouder/langstlevende echtgenoot. De kinderen verkrijgen daarom vergaande mogelijkheden om hun erfdeel veilig te stellen in de vorm van wilsrechten. Het notariaat heeft hierbij een belangrijke voorlichtende rol, die wordt ingevuld bij het afgeven van de verklaring van erfrecht', schreef de KNB. Maar inmiddels oefende ook Binnenlandse Zaken (BZK) druk uit op de NVB, en bleken de banken niet langer ongevoelig voor de klacht dat ze hun klanten slecht bedienden door ze altijd maar langs die dure notaris te sturen. De NVB ging overstag nadat minister Donner (BZK) haar tegemoet kwam met de Versoepeling Regels Verklaring van Erfrecht. 'Hoewel er geen principieel standpunt is ingenomen, lijkt er toch een klein succesje te zijn geboekt', schreef Henk Steenbekkers op 29 december 2011 op hallohorstaandemaas.nl.

WELBEWUST

Sinds 1 januari 2012 kan de langstlevende het formulier 'Beschikken over bankrekening overleden echtgenoot-partner' downloaden van de site van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Op dit formulier wordt de langstlevende partner via negen vragen op anderhalf A4'tje door het moderne erfrecht geleid. Bij ondertekening van het formulier verklaart de aanvrager ervan op de hoogte te zijn dat 'de bank mij niet adviseert over de juridische en fiscale gevolgen van het overlijden van mijn echtgeno(o)t(e)', en dat hij de bank vrijwaart van alle gevolgen 'van welke aard dan ook' die uit het gebruik van de bankrekeningen van de overledene voortvloeien. Dit zinnetje schoot Aniel Autar, voorzitter van de Vereniging van Estate Planners in het Notariaat (EPN), in het verkeerde keelgat. 'Natuurlijk is het jammer dat wij er minder werk door krijgen, maar dat is niet mijn *drive*. Hiermee stellen overheid en banken de burger bloot aan allerlei gevaren: enerzijds omdat het opnemen van geld wordt gezien als een zuivere aanvaarding, anderzijds omdat banken de schade kunnen verhalen op erfgenamen die er achteraf geen recht op hadden. Het lijkt alsof de overheid de burger veel geld uitspaart,

en de suggestie wordt gewekt dat de burger bij de bank in goede handen is. Maar wat die bank eigenlijk zegt is: "We lichten je niet voor, en als het mis gaat, hangen we je ook nog op."

Überhaupt stoort Autar zich aan de 'sfeer' die door consumentenorganisaties, banken én overheid rond de verklaring van erfrecht is geschapen. 'In de media is het beeld geschetst dat banken een wettelijke plicht hadden om van de klant een VvE te vragen alvorens uit te keren. Maar dat is nooit zo geweest! Dat de banken ernaar zijn gaan vragen, komt omdat het begrip "zorgplicht" sinds de jaren zeventig een sterke ontwikkeling heeft doorgemaakt. Banken wilden voorkómen dat aan de verkeerde werd uitgekeerd, en besteedden die voorlichtende taak welbewust uit aan de notaris. Die kon dan meteen vaststellen wie bevoegd was om over de tegoeden te beschikken. Het was dus hun eigen beleid.'

POPULISTISCH

Het huidige beleid daarentegen is populistisch, vindt Autar. Het werkt rechtsonzekerheid in de hand en schaadt bovendien nodeloos het imago van de notaris. Ook hij wendde zich tot de politiek. Jeroen Recourt, partijgenoot van Wouter Bos, kaartte de zaak begin maart aan bij – inmiddels demissionair – staatssecretaris Teeven van Veiligheid en Justitie. Uit zijn antwoord op 4 april: 'Van algemene uitsluiting van aansprakelijkheid van banken in het NVB-formulier is geen sprake. Een dergelijke uitsluiting is ook niet mogelijk.' Daarnaast beloofde Teeven het formulier in overleg met de NVB zodanig aan te passen dat langstlevenden er in elk geval op worden geattendeerd dat ondertekening van het formulier leidt tot een zuivere aanvaarding van de nalatenschap.

GEVAARLIJK

De vraag rijst inmiddels of Henk Steenbekkers bij aanvang van zijn kruistocht wel voldoende was geïnformeerd. Op diverse internetfora schreef hij: 'Alleen al de *aanvraag* [cursivering TS – red.] van een verklaring van erfrecht

‘Het huidige beleid is populistisch, werkt rechtsonzekerheid in de hand en schaadt nodeloos het imago van de notaris’

kan volgens de Consumentenbond geïnterpreteerd worden als een daad van aanvaarding van de nalatenschap. ‘Een misverstand’, zegt Lucienne van der Geld, juridisch directeur van Netwerk Notarissen en docent aan de Radboud Universiteit. ‘Alleen een VvE-aanvraag doen bij de notaris is dat niet. Hij vraagt juist of en hoe je de nalatenschap wilt aanvaarden. Het opnemen van geld van de bankrekening is wél een daad van aanvaarding.’ En juist dat maakt het formulier zo gevaarlijk, zegt Van der Geld. Want het kan dramatisch uitpakken. Alleen al het aantal beneficiair aanvaarde erfenissen steeg vorig jaar met 10 procent, bleek onlangs uit onderzoek van Netwerk Notarissen en NOS. ‘Maar het aantal schulderfenissen ligt mogelijk nog veel hoger. Onze leden schatten dit op 25 procent. Door de vastgelopen onroerendgoedmarkt bijvoorbeeld staan huizen al gauw bijna twee jaar te koop; de vaste lasten lopen door en komen voor rekening van de erfgenamen die zuiver aanvaarden. Voor die situatie wordt de erfgenaam door de bank waarschijnlijk niet behoed.’

TEGENSTRIJDIG

Dat de overheid een verklaring van erfrecht niet in alle gevallen nodig vindt, is des te curieuzer nu diezelfde overheid zo’n verklaring wil opnemen in de Basisregistratie Kadaster, vindt Leon Verstappen, hoogleraar Notarieel Recht aan de Rijksuniversiteit Groningen (RUG). ‘Door het NVB-formulier bewerkstelligt de overheid dat niet altijd een VvE wordt opgesteld en dat dus ook niet wordt uitgezocht wie erfgenaam is van onroerend goed. Tegelijkertijd wil men dat het erfrechtelijk verkregen eigendom van onroerend goed zo veel mogelijk in de openbare registers staat vermeld. Ik vind dat tegenstrijdig beleid.’ In opdracht van het Kadaster onderzocht de RUG de mogelijkheid om, als er onroerend goed in een erfenis zit, de erfrechtelijke eigendomsverkrijging op te nemen in het Kadaster.

‘Nu nog weet het Kadaster van een overlijden door een koppeling met de Gemeentelijke Basisadministratie, en is niet altijd duidelijk wie de rechthebbenden zijn’, zegt Jacques Vos, bewaarder van het Kadaster. ‘Door een VvE in te schrijven wordt dat wél duidelijk. Je voorkomt de vervelende situatie dat er nog steeds post komt voor de overledene. En voor het maatschappelijk verkeer is het van belang dat wij over actuele informatie beschikken. Denk aan het innen van belasting, aan beslagsituaties, of aan de situatie dat iemand een pand wil verkopen, en zich voordoet als enige erfgenaam. Of dat klopt, weten we nu niet.’

Maar Vos vraagt zich af hoe je het publiek zo ver krijgt om een VvE in het Kadaster in te schrijven. Uit het onderzoek blijkt dat de burger gemiddeld 418 euro kwijt is aan de notaris. ‘Men ziet het belang er niet van in, en de kosten zijn hoog. Reden waarom we de inschrijfkosten hebben verlaagd van 145 naar 51 euro. Maar dan nog rekent de gemiddelde notaris 77 euro voor inschrijving bij het Kadaster.’ Het Kadaster liet daarom ook onderzoeken hoe het inschrijven kan worden bevorderd. Vos: ‘In relatief eenvoudige gevallen, waarbij de wettelijke verdeling opgaat, zouden we geautomatiseerd onze registratie kunnen bijwerken. Bij het overlijden krijgen wij al een melding via de GBA. Gecombineerd met een bericht van het CTR en informatie uit het boedelregister geeft dat al een goede indicatie.’

Ook is gedacht aan de invoering van een beroepsregel die de notaris verplicht tot inschrijving van een VvE als een registergoed tot de boedel behoort. Vos: ‘Dat zou aansluiten bij de ontwikkeling van het Europese “Certificate of Inheritance”, die bewaarders Europa-breed moeten accepteren.’

‘Wie het ook doet, dezelfde mate van kwaliteit moet worden gewaarborgd, want degene die de VvE opstelt, is toch aansprakelijk’, zegt Leon Verstappen. ‘Je moet dus mensen hebben die deskundig zijn opgeleid, dezelfde scholing hebben gehad als de notaris, en die zo’n verklaring ook kunnen maken. Dan ga je dus eigenlijk het wiel opnieuw uitvinden. Ik zou zeggen: “Schoenmaker, blijf bij je leest.”’ ■

Tweehonderd jaar Venduehuis der Notarissen te 's-Gravenhage

Tweehonderd jaar geleden, om precies te zijn op 19 september 1811, riepen Haagse notarissen onder vigeur van de Franse wetgeving de Commissie van Verkopen in het leven. Dit om de veiling van roerende goederen onder notarieel toezicht te organiseren. Op 1 januari 1812 werd de eerste veiling bij een voormalige burgemeesterswoning aan de Nobelstraat gehouden: midden in het centrum van Den Haag, staand op een kist, gewoon buiten op het plein. De veilingen zijn er nog steeds, maar dan op een moderne manier. Een soort klassieke marktplaats.

TEKST Jessica Hendriks | FOTO'S Truus van Gog

Anno 2012 is er veel veranderd, maar het Venduehuis is nog steeds in handen van notarissen. En dat is bijna een unicum te noemen, want de meeste huizen zijn de afgelopen jaren geprivatiseerd. In Den Haag hebben ze daar ook over nagedacht, maar besloten dit niet te doen. Rob Gallas, voorzitter van de Vereniging Venduehuis der Notarissen is hier trots op: 'Het is niet gemakkelijk. De instandhouding van zo'n oud pand is een kostbare zaak. Maar het is een traditie onder notarissen in Den Haag. De vraag of we dit nog moeten blijven doen, is wel eens gesteld, maar telkens positief beantwoord. Alle notarissen in de regio Den Haag zijn lid van de vereniging. Iedereen wordt geacht één of twee keer per jaar toezicht te houden op een veiling. De opbrengsten gaan rechtstreeks naar het Venduehuis, niet naar notarissen, want we hebben een pareltje dat moet worden gekoesterd.'

KIJKDAG

En een pareltje, dat is het zeker. Midden in de drukke Nobelstraat ligt een klassiek wit pand met daarvoor een plein. Precies zoals tweehonderd jaar geleden. Er is net een kijkdag gaande, waardoor het plein vol staat met auto's en fietsen van mensen die komen kijken en spullen komen brengen. Eenmaal binnen is het net alsof je een museum binnenloopt; het ademt leeftijd. Aan de muur hangen schilderijen, in de vitrines liggen klassieke sieraden en hier en daar staan antieke meubelen. Mensen van verschillende leeftijden lopen rond met blocnote en pen om op te schrijven waar zij tijdens de veiling, een week later, op willen bieden. En wie denkt dat het Venduehuis alleen wordt bezocht door de oudere generatie, heef het mis. Ook jonge stelletjes worden er gespot.

DYNAMIEK

In de loop der jaren is ook het pand naast het Venduehuis aangekocht. Hier worden

onroerendgoedveilingen gehouden. De eerste daarvan was in 1846. Het contrast tussen de beide gebouwen is groot. De entree doet nog wat ouderwets aan, maar de zaal voor onroerendgoedveilingen is net opnieuw ingericht en oogt nieuw en fris. Een blauw tapijt en moderne witte, grijze en zwarte stoelen geven het geheel een hippe uitstraling. 'We moeten met onze tijd meegaan', zegt Tim Erpenbeek de Wolff, directeur van het Venduehuis. Onroerendgoedveilingen worden eens in de twee weken gehouden. Een deel van de panden wordt vrijwillig geveild, maar de meeste gaan executoriaal onder de hamer. Hierbij waren tot drie jaar geleden alleen Haagse notarissen aanwezig, maar sinds het Venduehuis is aangewezen als dé veilinglocatie voor de regio Den Haag zijn alle notarissen welkom, al worden er voornamelijk panden uit Den Haag en regiogemeenten, zoals het Westland, Delft en Zoetermeer geveild. In de toekomst wil Gallas ook onroerendgoedveilingen via internet aanbieden. 'Technisch is dit al mogelijk, maar er zitten nu nog wel wat haken en ogen aan. Maar in de toekomst verbreedt het de markt.' Erpenbeek de Wolff vult aan: 'Het is interessant om te zien of partijen uit bijvoorbeeld Groningen dan ook op panden in de regio Den Haag gaan bieden.' Bang dat door het digitaliseren van veilingen de animo voor live bijeenkomsten afneemt, zijn de heren niet.

Klassieke marktplaats

Tim Erpenbeek de Wolff (boven) en Rob Gallas in de veilingzaal voor onroerend goed.

‘Een pareltje dat moet worden gekoesterd’

‘De meesten willen erbij zijn, de sfeer proeven en de dynamiek meemaken. Dat heb je via internet niet’, zegt Gallas.

HORIZON VERBREDEN

Het afgelopen jaar is er al flink gemoderiseerd. Als een van de eerste kleinere veilinghuizen heeft het Venduehuis een online biedingsysteem ingevoerd. Hierdoor kan er op roerend goed ook via internet worden geboden. En dit gebeurt regelmatig. Dikwijls moeten schilderijen naar het buitenland worden verscheept. ‘Laatst hadden we een schilderij van een Scandinavische kunstenaar. In Nederland niet populair, maar in zijn thuisomgeving wel. Die moest uiteindelijk naar Finland worden gebracht’, vertelt Erpenbeek de Wolff. De komende jaren wil het Venduehuis de horizon verder verbreden.

Erpenbeek de Wolff: ‘Over het algemeen wordt 19e-eeuwse kunst steeds minder waard. Er komt meer van op de markt doordat oudere mensen overlijden. Daarnaast wordt het minder populair. Friese staartklokken bijvoorbeeld, daar kun je tegenwoordig gewoon een ‘nulletje’ van afhalen. Daarom willen wij bijvoorbeeld ook designveilingen gaan houden. En er moet wat meer beleving in het Venduehuis komen. Hoe? Daar gaan we de komende tijd naar kijken.’ ■

Onder de hamer

Ter ere van het tweehonderdjarig bestaan is er een tentoonstelling ‘Eenmaal andermaal!’ over het Venduehuis in het Haag Historisch Museum. Hier hangen veertig kunstwerken die de afgelopen jaren bij het veilinghuis onder de hamer zijn geweest. De grootste trots van het Venduehuis ‘Het meisje met de parel’ van Johannes Vermeer hangt er niet. Deze is te bewonderen in het Mauritshuis. Zij werd 130 jaar geleden geveild voor 2 gulden en 30 cent. Ook is er speciaal voor het jubileum onder hoofddirecteerschapp van Ben Duinkerken een gedenkboek met de geschiedenis van het Venduehuis der Notarissen in Den Haag verschenen, genaamd ‘Verkocht’.

SOLID PARTNERS
automatisering

Een nieuwe visie op automatisering

Solid Partners biedt volledige outsourcing van kantoorautomatisering voor het notariaat. Denk hierbij aan de term 'Het Nieuwe Werken'. Geen éénmalige investeringen in ICT, maar een laag vast bedrag per maand. Automatisering als dienst aangeboden via het internet. Uw informatie is altijd en overal beschikbaar. Tezamen gecombineerd tot het meest baanbrekende concept: Office Hosting.

Cloud leverancier sinds 2005

Met ruime ervaring binnen de notariële branche, is Solid Partners:

- Inmiddels toe aan de 3e generatie cloud oplossing
- Een totale ICT ontzorger
- De branchekenner met specifieke kennis van notariële applicaties
- Een bewezen dienstverlener in gemak & functionaliteit tegen een vaste maandprijs

Met een team van enthousiaste medewerkers staan wij voor u klaar. Niet alleen tijdens kantooruren maar ook daarbuiten!

Ervaar het verschil

Een eigen ICT omgeving met onzekerheden over continuïteit en kosten of een 100% extern beheerde ICT omgeving tegen een vaste gebudgetteerde prijs!

Solid Partners BV

Kantoorgebouw L'arc-en-ciel
Zutphenseweg 29, 7418 AH Deventer

Telefoon 0570 - 624760

E-mail info@solidpartners.nl

Meer weten? Kijk voor meer informatie op www.solidpartners.nl of bel naar 0570 - 624760

**VOX ET
LINGUA**

Vertalingen (gewaarmerkt)

Da Costakade 8-huis
1052 SJ Amsterdam

Mobiel 06-20004823
Telefoon 020-6167821
E-mail vox@euronet.nl
Internet www.voxetlingua.nl

VOX ET LINGUA |

FTV

Hét tijdschrift over vermogen!

Fiscaal Tijdschrift Vermogen (FTV) biedt u wetenschappelijk onderbouwde, maar op de praktijk gerichte artikelen. Gebaseerd op wetgeving, rechtspraak, literatuur en signaleringen. *FTV* is uiterst bruikbaar bij de advisering van uw cliënten doordat *FTV* u alle informatie verschaft rond het onderwerp "vermogen" en de daarmee samenhangende aspecten als opbouw, beheer en overdracht.

Naast de fiscale, belicht *FTV* ook de civielrechtelijke kanten.

Kortom: *FTV* voorziet vermogensplanners van toonaangevende en onmisbare informatie!

Redactie: Prof. mr. H.M.N. Schonis (voorzitter),
Mr. J.S. Snelderwaard (redactiesecretaris),
Prof. mr. Gr. Van der Burght, Prof. mr. W.D. Kolkman,
Mr. P.J. van der Korst, Prof. mr. R.E.C.M. Niessen,
Prof. dr. mr. N. van Oostrom-Streep, Drs. K. Roeleveld,
Mr. F.A.M. Schoenmaker, Prof. mr. A.H.N. Stollenwerck

Verschijnt 11 keer per jaar, inclusief verzamelband.
€ 301,20 per jaar, exclusief btw, inclusief verzend- en administratiekosten

Onze uitgaven zijn ook verkrijgbaar via de boekhandel

Bestel via www.scherpinnotariaat.nl of bel (070) 378 98 80

Sdu UITGEVERS

Pilot Bureau Financieel Toezicht

Klaar voor nieuwe rol

Met de invoering van de Wijziging van de Wet op het notarisambt, verandert ook het toezicht op het notariaat. Het Bureau Financieel Toezicht (BFT) wordt integraal toezichthouder en gaat niet alleen de financiën in de gaten houden, maar ook de kwaliteit en integriteit. Om hier zo goed mogelijk op voorbereid te zijn, is de toezichthouder in april meerdere pilots gestart. Resultaat: het BFT is er klaar voor.

TEKST Jessica Hendriks | BEELD Truus van Gog

Twee jaar geleden is het BFT begonnen met het opstellen van werkprogramma's, achttien in totaal. Hiervoor is de geldende wetgeving en jurisprudentie geïnventariseerd. Op basis daarvan is het normenkader waarop het BFT gaat toetsen geformuleerd. In april en mei werden deze programma's op twaalf notariskantoren in Nederland getoetst en in juni vindt nog één pilot plaats. Ingrid Bleeker, oud-notaris en coördinator notarieel toezicht bij het BFT, is tevreden. 'Het is altijd afwachten of onze vragen ook aansluiten bij de praktijk. Maar dit blijkt in de meeste gevallen wel zo te zijn.' Zoals bij elke test, is er ook bij die van het BFT een aantal punten naar voren gekomen die nog beter kunnen. 'Zo blijkt dat in onze werkprogramma's nog geen aandacht was voor het gebruik van sociale media. Dat is niet zo gek, want daar zijn nog weinig normen voor. Maar notarissen moeten zich wel bewust zijn van deze ontwikkeling. Je kunt niet zomaar alles op bijvoorbeeld Twitter zetten', aldus Bleeker. 'Daarnaast blijkt dat in sommige gevallen dossierinzage nodig is om een goed oordeel te kunnen geven. Daar hebben we tijdens de pilots vanaf gezien, maar doen we straks in de praktijk wel', vult ze aan.

ANGST

Eén van de notarissen die zijn kantoor beschikbaar heeft gesteld voor de pilot is Eric Feijen uit Heerde. Hij hoefde niet lang na te denken over de vraag of hij mee wilde werken. 'Als je iets overkomt, kun je het best er zelf ook betrokken bij zijn. Nu kun je er als notaris nog invloed op uitoefenen: een stukje regie voeren.' BFT-directeur Geert Pieter Vermeulen merkt bij meer notarissen een beetje angst

voor de nieuwe vorm van toezicht op het notariaat. Maar dat is volgens hem niet nodig. 'Ons uitgangspunt is een professionele notaris die integer handelt. Als dat het geval is, heb je van het toezicht niets te vrezen. We zijn terughoudend waar het kan en doortastend waar het moet.' Maar Feijen ziet in de praktijk toch vaak gebeuren dat nieuwe wetgeving zo strikt wordt nageleefd dat er niet meer te ondernemen valt. 'Stel je bedenkt een oplossing voor een probleem, maar als je de regels strikt neemt, is het daarmee in strijd. Daar zijn notarissen bang voor; wij zijn er dan voor de regels, in plaats van dat de regels er voor ons zijn. Dat soort geluiden hoor je in de maatschappij elke dag.' Vermeulen: 'Vanzelfsprekend is het van belang om heldere regels te hebben. Onze werkprogramma's zijn een leidraad om te toetsen of notarissen zich aan die regels houden.'

GEEN IVOREN TOREN

Het BFT is blij dat het notariaat meewerkt en de toezichthouder ondersteunt. Vermeulen: 'Op die manier weten wij niet alleen of we op de goede weg zitten, maar ook of onze werkprogramma's opleveren wat we verwachten.'

'Terughoudend waar het kan, doortastend waar het moet'

Als de risico-indicatoren en onze werkprogramma's niet goed werken, zijn we alleen maar een last voor het notariaat en bestaat het risico dat we niet goed functioneren als toezichthouder. Dat is niet de bedoeling. Onze aanpak is dan ook niet iets dat je in je ivoren toren bedenkt. Juist die praktische toetsing geeft een meerwaarde.' Bleeker vult aan: 'Alle notarissen hebben goed meegewerkt. Per kantoor hebben we twee werkprogramma's getoetst. Dit heeft ons nuttige aanvullingen opgeleverd. En ik heb begrepen dat de notarissen onze komst als plezierig hebben ervaren, daar zijn we blij mee.'

ANDERE BEVOEGDHEDEN

Naast het toezicht van het BFT krijgen kantoren straks ook nog steeds te maken met peer reviews. Die twee zaken hoeven elkaar volgens Vermeulen niet te bijten, als er maar wordt samengewerkt. 'Ik zie een winstpunt in goede samenwerking. De KNB en het BFT hebben immers hetzelfde belang. Namelijk een goed, integer en betrouwbaar notariaat. Maar natuurlijk wel met verschillende bevoegdheden en verantwoordelijkheden.' De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) volgt de ontwikkelingen met belangstelling. Bestuurslid Jef Oomen vindt samenwerking nuttig. 'Goede notarissen moeten zo min mogelijk last hebben van het toezicht. Daarbij moeten KNB en BFT onafhankelijk van elkaar blijven en hun eigen taken blijven uitoefenen: de een stelt regels en bevordert de kwaliteit, de ander houdt toezicht op de naleving.' Vermeulen gaat verder: 'Foute gevallen, daar moet je iets mee. Maar de vraag is, wat je doet met de twijfelgevallen? Om de toezichtlast te beperken en duidelijkheid te scheppen, is samenwerking essentieel. Met heldere afspraken en respect voor elkaars positie kunnen we gezamenlijk een nuttige toevoeging leveren ten behoeve van het notariaat en de maatschappij'. ■

En
verder:

Liefde voor het ambacht

Vic van Heeswijk is de op drie na meest senior notaris van Nederland en al weer twaalf jaar oprichter/vennoot bij Van Heeswijk Notarissen. In 2011 steeg zijn kantoor van de zestiende naar de achtste plaats in de top 30. Het kantoor houdt zich bezig met veilingen, vennootschapsrecht, onroerend goed, en heeft een vooraanstaande familiepraktijk.

TEKST Arnoud Veilbrief | FOTO Truus van Gog

Eén blik vanuit de ruime vergaderzaal op het Weena en je weet: Vic van Heeswijk houdt van Rotterdam. De brede, afbuigende raampartij biedt een waar panorama op de stad. Rechts kun je het Hofplein zien liggen, aan de overkant zit Unilever en links is bijna het nieuwe Centraal Station te zien. Wat je noemt 'in het hart van de stad'.

TEAMGEEST

'Ik vind Rotterdam een heerlijke stad. De mensen zijn ontzettend direct. Zo van: niet zeuren, vertel me het verhaal. Als geboren Brabander heb ik de neiging wat meer over koetjes en kalfjes te praten. Desondanks kan ik me prima handhaven. Ik woon en werk hier al meer dan dertig jaar met groot plezier.' 'Ik ging naar het seminarie bij de paters van Mill Hill, een Engelse congregatie van missionarissen. Daarna ging ik naar de "oer-Hollandse" Kruisheren. Het onderwijs was er van hoog niveau. Het ging niet alleen om lesjes leren, je kreeg er ook een heleboel cultuur bijgebracht. Toneel hoorde daar op een vanzelfsprekende manier bij. Je leerde improviseren en – heel belangrijk – je ontwikkelde teamgeest. Ja, je kwam vijf keer per jaar thuis, dus je moest wat met elkaar doen.'

PERIKELEN

'Ik kwam in de jaren zeventig aan in Rotterdam en vormde in 1979 de maatschap Jansen & Van Heeswijk Notarissen met de bekende, onlangs overleden notaris Jansen. Jansen vertrok in 1985 en toen heb ik mijn kantoor ingebracht bij Nolst, Trenité, Hoogenraad & VanVelzen, dat enkele jaren later als Trenité Van Doorne een van de grootste kantoren van Nederland

werd. Maar het beviel me steeds minder. De Amsterdammers voelden zich zo'n beetje verheven boven de Rotterdammers. En onterecht, he? Ze hadden allerlei praatjes, maar Rotterdam presteerde beter. Er was allerlei interne strijd tussen Amsterdammers bij fusies. En het werken onder advocaten beviel me ook steeds minder goed.'

SAMENWERKEN

'Van samenwerken met advocaten kun je heel veel leren. Het probleem is dat ze denken dat ze overal verstand van hebben, en vooral dat ze overal de *lead* in moeten hebben. Een advocaat stuurde zo'n snotneus op me af die me toekefte dat ik al mijn werkzaamheden moest laten vallen en voor dinsdag een *due diligence* af moest hebben. Eind 2000 begon ik voor mezelf.'

TROUW

'We zijn niet geïnteresseerd in deeltjes. Op offertes van koopjesjagers reageren we niet. Wij zijn geïnteresseerd in klanten. Dat loont. Toen ik in 2000 opstapte en zes weken later dit kantoor begon, stelden mijn voormalige partners in Amsterdam tot hun verbijstering vast dat Unilever mij was gevolgd. Ze dachten: die gaan toch niet mee met zo'n man? Tja, dat gingen ze dus wel. Mijn voorgangers behartigden hun zaken al sinds 1878. Wat advocaten nooit begrijpen, is dat cliënten veel trouwer zijn aan hun notaris dan aan een advocaat. Wat je daar bespreekt, heeft altijd heel veel met jezelf te maken.'

SLEUTEL VAN SUCCES

'Vanaf het eerste jaar schreven we zwarte cijfers. In twaalf jaar tijd groeide ons kantoor van 7 tot 58 man, waarvan 5 notarissen en

'Wij zijn geïnteresseerd in klanten'

17 kandidaten. De groei kwam uit werving onder de grote kantoren en ik heb ook een paar flinke praktijken overgenomen. Waarom we zo succesvol zijn? Kijk, dat de grote kantoren bijna allemaal uit Rotterdam vertrokken zijn, scheelt natuurlijk wel. Maar daar zit het hem niet in. We willen echt iets toevoegen. De hypotheekjes, de financierinkjes; ik hoef ze niet. Daar ga je uiteindelijk aan kapot. En dat we geen fiscale praktijk voeren, is ook een bewuste keuze; anders kijken de fiscalisten natuurlijk wel uit met het doorsturen van klanten. Maar ik denk dat het vooral in onze werkwijze zit. Geen modellen, maar liefde voor het ambacht. Tegen jonge kandidaten zeg ik: "Van modellen leer je niets. Pak de wet erbij, en maak maar gewoon eens wat. En zoek vooral naar dingen die je de één cadeau kan doen en die de ander niets kosten." Kijk, dat is slim. Zo leid je goede notarissen op.' ■

Voor inlichtingen over tarieven, plaatsingen en combinatiekortingen van **commerciële** en **personeelsadvertenties** in:

Notariaat magazine

WPNR

Juristopmaat
de carrière-site voor juristen

kunt u contact opnemen met:

Sales & Services,

Gerrit Kulsdom, T 0229 - 211 211

E-mail: administratie@salesandservices.nl

 de Velde Harsenhorst
FINANCIËLE ADMINISTRatieve CONSULTANCY

Voor het notariaat...

...flexibiliteit in capaciteit

Financiële Administratieve Consultancy

administratieve
dienstverlening

interim
management

finance en
control

salaris-
administratie

accountancy en
fiscaliteiten

opleidingen

de Velde Harsenhorst

Financiële Administratieve Consultancy

Tel. 038-4528566 E-mail: info@develdeharsenhorst.nl

www.develdeharsenhorst.nl

Kom je van
het toilet,
weg huis.

Binnen 5 minuten je huis verkocht.

Eerste Amsterdamse Onroerend Goed Veiling
Het veilinghuis dat meer biedt.

mva.nl/veiling

NOTASS

notariële assistentie

Bij onderbezetting en tekort aan expertise.

voor meer info www.notass.nl / Wiebe de Vries tel: 0651217865
Rob Reusch tel: 0651121969

Notamail Jurisprudentieoverzicht

De Notamail/Notafax-aanvulling die u niet mag missen!

Actuele informatie is voor u van cruciaal belang, maar het vergt veel van uw kostbare tijd om op de hoogte te blijven van alle belangwekkende vakjurisprudentie. Met *Notamail Jurisprudentieoverzicht* ondersteunen wij u bij de selectie en analyse van essentiële rechtspraak.

Prijs: € 238,- excl. btw per jaar

Verschijsning: maandelijks

Bestel via www.sdu.nl of bel (070) 378 98 80

Sdu UITGEVERS

Uitbreiding Wetenschappelijke Adviesraad

UITGELICHT

CURSUSSEN

Sinds 2004 kent de EPN een Wetenschappelijke Adviesraad (WAR). Per 1 april 2012 is mr. F.A.M. Schoenmaker, juridisch adviseur bij Van Ewijk Estate Planning te Bussum en docent Estate Planning aan de Radboud Universiteit Nijmegen, toetreden tot de WAR. De EPN is hier zeer verheugd over. Naast de heer Schoenmaker bestaat de raad nu uit:

- prof. mr. A.H.N. Stollenwerck, raadsheer in het Gerechtshof te 's-Gravenhage en hoogleraar Estate Planning aan de Vrije Universiteit Amsterdam;
- prof. dr. F. Sonneveldt, partner bij Mazars, Sectie Estate Planning te 's-Gravenhage en hoogleraar Estate Planning aan de Universiteit Leiden;
- mr. P. Blokland, notaris bij De Kort van der Kolk van Tuijl Notarissen te Tilburg.

Taken WAR

De WAR heeft onder meer als taak de door de EPN ontwikkelde producten (zoals inhoudelijke publicaties, modellen enzovoorts) te toetsen. Bovendien zal de WAR – op verzoek van de EPN – eigen producten ontwikkelen, zoals modellen, die de EPN aan haar leden ter beschikking kan stellen. Daarnaast reageert de WAR op wetsvoorstellen of andere regelgeving die gaan over estate planning (zoals bijvoorbeeld het Belastingplan). De leden van de WAR treden voorts op als docent, onder andere tijdens de jaarlijkse EPN-actualiteiten-dag, en zij coördineren het EPN-examen.

Twitter

Vanuit de WAR zal de EPN op regelmatige basis een EPN-tweet versturen. Volg de EPN: @epn_notaris.

Kamervragen Verklaring van Erfrecht

De EPN heeft met een brief aan het bestuur van de politieke partijen haar visie op de taken van de rechterlijke macht en de gerechtelijke organisatie onder de aandacht gebracht. De brief is op het EPN-congres van 10 mei door voorzitter Autar persoonlijk overhandigd aan

parlementariër Jeroen Recourt (PvdA). De kern van de boodschap is de rechterlijke tussenkomst slechts daar waar nodig te handhaven. De EPN heeft hier ook een persbericht over verspreid. Zie voor de brief en het persbericht: www.epn-notaris.nl.

VERENIGINGSNIEUWS

NRS-congres

De Vereniging van Notariële Registergoed Specialisten (NRS) organiseert in het najaar haar oprichtingscongres. Dagvoorzitter is prof. mr. L.C.A. Verstappen, hoogleraar Notarieel Recht aan de Rijksuniversiteit Groningen en verbonden aan Hekkelman Advocaten en Notarissen te Nijmegen/Arnhem. Voor leden is deelname aan het congres kosteloos. Nadere gegevens volgen zo spoedig mogelijk.

Verstappen is tevens voorzitter van de Wetenschappelijke Raad van de vereniging. De leden van de Wetenschappelijke Raad zullen onder meer op regelmatige basis doceren voor de NRS.

Wilt u op de hoogte gehouden worden? Mail dan naar info@nrs-notaris.nl.

Register van Mediators

De implementatie van de Europese Mediationrichtlijn wordt op dit moment voorbereid. De wettelijke verankering van de mediator zal onder meer geschieden door het instellen van een Mediatorsregister. Mediators die in het

wettelijk register opgenomen willen worden, moeten voldoen aan kwaliteitseisen. Het is natuurlijk de bedoeling dat de leden van de VMSN als wettelijk geregistreerd mediator zullen instromen.

Het ministerie van Veiligheid en Justitie heeft de VMSN uitgenodigd voor de expertmeeting voor een nieuw te maken wettelijk register en inhoud te geven aan de kwaliteitseisen van een mediator. Basis voor deze bijeenkomst is de brief die de minister op 23 december 2011 aan de Tweede Kamer zond waarin hij zijn plannen omtrent de borging van de kwaliteit van mediation uiteenzet (Kamerstuk 32555 nr. D).

Webtest huwelijkse voorwaarden

De VASN heeft medewerking verleend aan een initiatief van LTO Nederland tot het opstellen van een digitale beslisboom huwelijkse voorwaarden. Door middel van een korte test kan men zien of de huwelijkse voorwaarden nog naar wens zijn geregeld. Er wordt onder andere duidelijk gewezen op de consequenties van een periodiek verrekenbeding. Bekijk de website via www.huwelijksevoorwaarden.nu

Beroepsopleiding tot Estate Planner

In het najaar 2012 gaat de 6-daagse beroepsopleiding tot Estate Planner (bij voldoende belangstelling) weer van start. Estate planning is de manier om gestructureerd de overgang van vermogen naar (meestal) de volgende generatie, zowel in juridische als fiscale zin, te regelen. Het is een rechtsgebied waar het civiele (in de meest ruime zin) en het fiscale recht hand in hand gaan, rondom het emotionele thema overlijden. Successieplanning vormt slechts een onderdeel.

De opleiding geeft de (kandidaat-)notaris de gelegenheid zich de materie van de estate planning eigen te maken casu quo zijn of haar kennis op te frissen.

Voor meer informatie en inschrijving:
www.epn-notaris.nl

VASN Beroepsopleiding 2012/2013

De VASN Beroepsopleiding start in beginsel weer in het voorjaar van 2013, maar bij voldoende interesse mogelijk al in het najaar van 2012. Vooraanmelden is dus gewenst en zeker nuttig. Dit kan via een e-mail aan info@vasn.nl.

Combinatiecursus Fiscale Actualiteiten en De Plattelandswoning

Datum: 13 november 2012

Punten: 5 KNB (in aanvraag) / 5 VASN

Tijdens deze dag zal mr. J. Boele (Alfa Accountants) de fiscale actualiteiten op agrarisch gebied behandelen en zullen twee docenten van Goorts & Coppens Advocaten te Helmond de deelnemers informeren over de problematiek rond 'De Plattelandswoning'.

Deze cursus is uitsluitend toegankelijk voor VASN-leden en -aspirantleden.

Meer lobbyen is niet moeilijk

Een van de kernpunten van de notarissen voor rechtszekerheid is de vraag of de KNB steviger kan lobbyen zonder dat daarvoor een aparte entiteit nodig is. Aanleiding voor deze vraag is onder meer de opmerking van staatssecretaris Teeven van Veiligheid en Justitie tijdens onze algemene ledenvergadering vorig jaar. Teeven zei toen dat de KNB als publiek-rechtelijke beroepsorganisatie het algemeen belang moet behartigen en niet het collectieve belang van haar leden.

GROOT PUBLIEK BELANG

Recent was ik bij de staatssecretaris op bezoek voor een kennismakingsgesprek en een van de onderwerpen was de belangenbehartiging. Een sterkere lobby vanuit de KNB ziet Teeven niet als een probleem binnen de huidige juridische constellatie van de beroepsorganisatie.

Volgens de VVD-bewindsman vallen in veel gevallen het publieke en het collectieve belang van het notariaat echter samen. De notaris heeft immers een belangrijke functie in het maatschappelijk rechtsverkeer en hij dient daarmee een groot publiek belang. Voor een (sterkere) lobby voor het behoud van een goede rechtszekerheid is daarom een aparte entiteit niet nodig, zo betoogt Teeven. Hij heeft toegezegd zijn standpunt over de belangenbehartiging op korte termijn in een brief toe te lichten. Ik verwacht, dat ik de ledenraad hierover op 20 juni kan informeren.

KOPLOPER

Hoe we de lobby van de KNB dan moeten versterken, dat gaan we voorleggen aan een extern lobbybureau. Binnenkort presenteren drie bureaus met een ruime kennis en ervaring op dat vlak zich. Onze belangrijkste doelstelling is dat de maatschappelijke rechtszekerheid die het notariaat biedt, gewaarborgd blijft en niet afgebroken wordt door het een-dimensionale economische perspectief en de doorgesloten dereguleringsplannen van het huidige (demissionaire) kabinet. Te gemakkelijk wordt de bijdrage die het notariaat de afgelopen decennia heeft geleverd aan een betrouwbaar en aantrekkelijk vestigingsklimaat voor burgers en bedrijven nu afgedaan als 'administratieve last'. Politici nemen vaak een ander land dat voorop loopt in bepaalde ontwikkelingen als voorbeeld waarom iets in Nederland anders of goedkoper kan. Vergeten wordt hoe minder zeker de juridische situatie in het buitenland vaak is en waarom burgers en bedrijven juist daarom zo graag naar Nederland komen. Een verworvenheid waarin Nederland in internationaal perspectief koploper is. Laten we dat vooral koesteren. ■

Ruud van Gerven | VOORZITTER KNB

Marketing: haarlemmerolie voor het notariaat?

Een tovermiddel is marketing niet. En ook geen 'haarlemmerolie' dat voor alle kwalen een medicijn is. Marketing is een methode van denken en handelen om het ondernemerschap van een extra dimensie te voorzien en om te bepalen welke positie het kantoor heeft.

Op dinsdag 2 oktober organiseert de KNB in de Jaarbeurs in Utrecht een workshop marketing in crisistijd. Tijdens deze workshop passeren de volgende onderwerpen en vraagstukken de revue:

- marketing: wat is het?;
- de notaris in de 'me too' markt;
- hoe marketing in te zetten en wat zijn daar de kosten van?;
- de toegevoegde waarde van de notaris;
- de klanten en de loyaliteit jegens de notaris en hun binding/vertrouwen;
- stimuleren van omzet, dienstenpakket, differentiatie van het aanbod.

Aan de workshop zijn 6 managementpunten verbonden.

Voor nadere informatie en inschrijven:
KNB, cursussen en congressen, telefoon
070 3307125, cursussen@knb.nl of NotarisNet/
Opleidingen/marketing-in-crisistijd

*Een tovermiddel
is marketing niet*

KNB start ondernemerscampagne

Op 2 juli 2012 start de KNB met de ondernemerscampagne mijnbedrijfsvorm.nl, met als motto 'de keuze van uw bedrijfsvorm is te belangrijk om aan het lot over te laten'. Tijdens deze campagne werkt de KNB samen met de Kamer van Koophandel en MKB Nederland.

Gedurende de campagne worden mkb'ers via diverse kanalen opgeroepen om in drie minuten de online test te doen die aangeeft of de gekozen rechtsvorm nog wel past bij de huidige fase van hun bedrijf en hun privéleven. Ondernemers ontvangen direct na de test online een advies met de belangrijkste aandachtspunten voor hun gesprek met de

'De keuze van uw bedrijfsvorm is te belangrijk om aan het lot over te laten'

notaris en een paar tips. Rode draad in het advies zijn de dienstverlening en toegevoegde waarde van de notaris voor ondernemers.

De campagne zal vooral online zichtbaar zijn in diverse ondernemersmedia. Daarnaast is de campagnesite ook beschikbaar in mobiel formaat (voor iPhone, blackberry). Verder is het de bedoeling in samenwerking met de Kamer van Koophandel notariessprekuren door het hele land te organiseren, onder andere over overdracht en bedrijfsopvolging. Net als de andere online testen die de KNB heeft laten ontwikkelen, kunnen notaris-kantoren ook deze test en praktijkverhalen van ondernemers op hun eigen website plaatsen. Meer over de campagne vindt u in het volgende magazine, de e-nieuwsbrief en het NotarisNet.

Nadere informatie: KNB, Afdeling Communicatie, Annelies van der Laan, telefoon 070 3307169 (a.vanderlaan@knb.nl)

Wettelijk minimum(jeugd)loon per 1 juli 2012

Per 1 juli 2012 worden de brutobedragen van het wettelijk minimumloon en het minimumjeugdloon verhoogd. Het aanpassingspercentage na afronding is 0,66 procent. Voor een werknemer van 23 jaar of ouder bedraagt per 1 juli 2012 het bruto minimumloon bij een volledig dienstverband 1.456,20 euro per maand.

Nadere informatie: KNB, Ineke van Geest, telefoon 070 3307201 (i.van.geest@knb.nl)

*Met welke vraag kan ik bij de afdeling Praktijkuitoefening terecht? En wat doet de afdeling Communicatie? Elke maand vertelt een medewerker van het KNB-Bureau over zijn/haar werk, uitdagingen en drijfveren. Deze maand **Quintus Marck**, juridisch adviseur bij de IPR-sectie van het Notarieel Juridisch Bureau.*

Wie is Quintus Marck?

'Ik hou ervan om dingen uit te zoeken en te ontleden. Ergens het vergrootglas opleggen, dat vind ik leuk. En dat komt goed van pas in deze functie als IPR-specialist. Ik werk al sinds oktober '88 bij de KNB. Daarvoor was ik advocaat in Rotterdam, maar ik heb ook notarieel recht gestudeerd. Ik ben hier begonnen als jurist voor alle rechtsvragen en vanwege mijn talenkennis het IPR ingerold. Een interessant rechtsgebied. Ik hou van de abstracte manier van denken die daarvoor nodig is.'

Waar hou je je wekelijks mee bezig?

'Ik beantwoord rechtsvragen op het gebied van Nederlands en buitenlands IPR en buitenlandse materieel recht. Vanmorgen nog kreeg ik een

vraag over een testateur met vermogen in vier verschillende landen. Voor een notaris is dat haast onmogelijk om zelf op te lossen. Daarnaast neem ik de buitenlandse literatuur door voor ons knowhowstelsel. Ook overleg ik regelmatig met het ministerie van Justitie over de Europese Verordening voor internationaal erfrecht. Onlangs is ons advies gevraagd over de uitvoeringswetgeving op dit gebied.'

Waar haal je voldoening uit?

'Ik vind het erg leuk om kennis over te dragen

Close up

en mensen verder te helpen. Veel notarissen schrikken van IPR-aspecten. Ik wil ze stap voor stap op weg helpen. Door steeds de juiste vragen te stellen, fileer je zo'n probleem en begrijp je beter hoe je aan de slag moet gaan. Ik vind het ook erg leuk om cursussen te geven. Laatst nog ben ik door een kleine groep notarissen gevraagd om ze bij te praten over verschillende IPR-kwesties.'

Grootste professionele uitdaging?

'Mijn grootste uitdaging? Ik wil nog graag een boekje publiceren, om het IPR voor notarissen toegankelijker te maken.'

Wat doe je na je werk?

'Dan teken en schilder ik veel. Botanische aquarellen. Een fijn en minutieus werk. Eigenlijk is er wel een parallel met de IPR-vragen die ik beantwoord. Ik lees ook gedichten en Engelse en Franse literatuur. En ik kook elke dag.'

Als ik niet voor de KNB zou werken, dan was ik ...?

'Elke dag bezig in mijn atelier.'

Kosten beroepsopleiding

Uit het Groot Kandidatenonderzoek dat vorig jaar is gehouden, blijkt dat bijna alle werkgevers de kosten van de beroepsopleiding betalen en de kandidaat-notaris gelegenheid geven om de beroepsopleiding onder werktijd te volgen. Echter voor 4 procent van de respondenten van dit onderzoek geldt dit niet. Deze werkgevers handelen in strijd met artikel 4 Verordening Opleiding kandidaat-notaris waarin het volgende staat vermeld: 'Het door de kandidaat-notaris verschuldigde cursus- en examengeld komt ten laste van het kantoor waar de kandidaat-notaris werkzaam is.'

VERREKENING KOSTEN

Wanneer een kandidaat-notaris tijdens de beroepsopleiding binnen het notariaat van werkring verandert, is het gebruikelijk dat vanaf dat tijdstip de kosten van de beroepsopleiding voor rekening komen van de

nieuwe werkgever, die eventueel met de oude werkgever tot verrekening van de al betaalde kosten moet overgaan.

TERUGBETALINGSREGELINGEN

Het staat de werkgever die de kosten van de beroepsopleiding heeft gedragen vrij om met de kandidaat-notaris af te spreken dat de kosten van de opleiding bij vertrek van het kantoor, zowel tijdens de opleiding als na voltooiing daarvan, geheel of gedeeltelijk moeten worden terugbetaald. Daarbij kan rekening worden gehouden met een redelijke afschrijvingstermijn. Een dergelijke afspraak is voor de kandidaat-notaris alleen verbindend als hij schriftelijk is vastgelegd. Kandidaten realiseren zich niet altijd dat met vertrek van het kantoor ook de situatie van ontslag of beëindiging van een tijdelijk contract wordt bedoeld. De KNB adviseert werkgevers en kandidaten bij het aangaan van de

'Het verschuldigde cursus- en examengeld komt ten laste van het kantoor waar de kandidaat-notaris werkzaam is'

arbeidsovereenkomst onderscheid te maken tussen de situatie dat de kandidaat-notaris zelf vertrekt en de situatie dat het contract niet wordt verlengd of de kandidaat-notaris wordt ontslagen.

KOSTEN BEROEPSOPLEIDING AFTREKBAAR

De kosten van opleidingen zijn aftrekbaar. Voor kandidaat-notarissen die het kantoor verlaten en (een deel van) de opleidingskosten moeten terugbetalen, geldt dat zij deze kosten in het jaar van de terugbetaling als scholingsuitgaven kunnen opnemen in de

Peer reviews krijgen inhoudelijker insteek

De peer reviews worden inhoudelijker. De auditoren kijken steeds meer naar de inhoud van het werk van de notaris in plaats van hoofdzakelijk naar de kantooromgeving. Dat stelden de auditoren vast tijdens hun halfjaarlijkse evaluatiebijeenkomst.

De auditoren wisselden half mei hun ervaringen met de peer reviews uit en bespraken de laatste ontwikkelingen van de Wet op het notarisambt en verordeningen. Ook discussieerden en oefenden zij hoe de peer reviews verder kunnen worden ontwikkeld in een meer inhoudelijke richting.

INFORMED CONSENT

Een recente rechterlijke uitspraak over de wijziging van huwelijkse voorwaarden bood stof tot uitgebreide discussie. De rechter stelde vast dat het ging om een overeen-

komst tot afstand van recht in plaats van een vaststellingsovereenkomst. Volgens de rechter had de notaris de vrouw er duidelijk op moeten wijzen waarvan zij afstand deed, zodat zij een overwogen beslissing had kunnen nemen. Artsen hebben een richtlijn voor *informed consent*. Tijdens de bijeenkomst werd deze richtlijn toegepast op de casus en de artsrichtlijn bleek ook bruikbaar voor notarissen.

REPAREREN

Wat moet een auditor doen, die stuit op een dergelijke beroepsfout? De auditor zou kunnen nagaan of het een incident betreft en wat het beleid van het kantoor is bij fouten. De aanwezigen vonden verder dat de auditor de notaris moet waarschuwen en met hem moet nagaan of er nog iets te repareren valt. De vraag of een dergelijke beoordeling nog past binnen de Verordening op de kwaliteit,

beantwoordden zij positief. Moet het KNB-bestuur een klacht indienen in een dergelijk geval? De meerderheid vond van niet. De peer reviews worden inhoudelijker. Het bestuur moet daarom nadenken over het klachtenbeleid.

BEDRIJFS CULTUUR

Het uitgangspunt bij de peer reviews is: krijgt de cliënt waarvoor hij is gekomen en wat heeft hij nodig? De auditoren proberen dit uitgangspunt op verschillende manieren te benaderen. Vaak blijken de individuele vaardigheden en keuzes van behandelaars bepalend. Dat is wel afhankelijk van de cultuur van het kantoor: gericht op mens, resultaat, beheersing of innovatie. De auditoren gingen in een oefening na welke voor- en nadelen deze verschillende culturen hebben en hoe zij die bij de peer reviews kunnen gebruiken.

aangifte inkomstenbelasting. Wanneer een nieuwe werkgever deze kosten overneemt, kan de werknemer deze scholingsuitgaven niet opnemen in de aangifte inkomstenbelasting. Kantoren kunnen die opleidingskosten als bedrijfskosten aftrekken in hun aangifte inkomstenbelasting of vennootschapsbelasting.

Met deze rubriek willen we meer aandacht besteden aan regelgeving voor kandidaat-notarissen. Hebt u een vraag voor deze rubriek, mail dan naar c.vankordelaar@knb.nl

TAAL, TEKST EN FEITEN

De auditoren destilleren de feiten over een notariškantor grotendeels uit gesprekken. Volgorde, nadruk, vertelperspectief en taalkeuze zijn van belang bij de presentatie van de feiten door de gesprekspartners en hoe de toehoorder deze vervolgens interpreteert. De auditoren oefenden hiermee aan de hand van *Stijloefeningen van Queneau*.

Nadere informatie: KNB, Lineke Minkjan, telefoon 070 3307139 (pu@knb.nl)

KNB Cursusagenda

28 juni 2012

Wet-Hammerstein

U wordt in één middag bijgepraat over de belangrijkste wijzigingen die de Wet-Hammerstein met zich meebrengt.

17 september 2012

Workshop notaris 2.0

YouTube, blog, chat, sociale netwerken als LinkedIn, Facebook, Twitter. Je hoort er dagelijks over, maar hoe creëer je er toegevoegde waarde mee?

24 september 2012

Afwikkeling gemeenschap van goederen/stelsels van huwelijkse voorwaarden

Verstappen besteedt onder meer aandacht aan de afwikkeling van de wettelijke huwelijksgemeenschap en de stelsels van huwelijkse voorwaarden.

25 september 2012

Praktisch Personeelsmanagement (module Leergang Managementvaardigheden)

Hoe ga ik om met in- en uitstroom en ontwikkeling van medewerkers? Ontvang personeelsinstrumenten die direct in de praktijk kunnen worden toegepast.

2 oktober 2012

Marketing in crisistijd

In deze workshop krijgt u handvatten aangereikt waarmee u zich kunt wapenen voor de neergaande spiraal van omzet en prijsvervalking.

10 oktober 2012

Fiscale actualiteiten

De docent biedt aan de hand van wetgeving, jurisprudentie, theorie en eventueel korte casusposities, praktijkgerichte informatie over een selectie van belangrijke fiscaal-juridische actualiteiten.

24, 25 oktober en 7 november 2012

Financiële besturing voor het notariaat

Krijg enige vaardigheid in het opstellen van financieel-economische overzichten die nodig zijn voor de (exploitatie)besturing van uw kantoor, alsmede het beoordelen van financiële gegevens die anderen (accountant, boekhouder) u aanleveren.

29 oktober 2012

Afwikkeling nalatenschap en testamenten, civiel en fiscaal

Inzicht krijgen in de civielrechtelijke en fiscale gevolgen van bij de boedelafwikkeling te maken keuzes.

5 november 2012

Vastgoedfraude en andere ongebruikelijke transacties

Het voorkomen van vastgoedfraude en het kunnen onderscheiden van soorten vastgoedfraude. Het herkennen van fraude en beoordelen of een transactie frauduleus is.

6 november 2012

Fiscale aspecten van echtscheiding (dag 1)

Tijdens deze cursus biedt de docent, aan de hand van theorie en casusposities, praktijkgerichte informatie over de belangrijkste fiscaaljuridische onderwerpen.

7 november 2012

Specialistenopleiding tot VMSN-mediator

Voor iedere (kandidaat-)notaris die essentiële mediationvaardigheden wil aanleren om mediations uit te kunnen voeren.

8 november en 13 december 2012

Managen van verwachtingen

Deze training biedt praktische handvatten, tools en tips om de verwachtingen inzichtelijk te krijgen en te managen.

Dit is slechts een selectie uit het totale cursusaanbod. Voor meer informatie, inschrijven en het complete opleidingsaanbod: KNB, cursussen en congressen, telefoon 070 3307125 (cursussen@knb.nl) of NotarisNet/Opleidingen

De notaris heeft meegewerkt aan het passeren van een akte en het afgeven van een grosse met betrekking tot een uitspraak in een e-Courtprocedure. De notaris wordt verweten hierbij onvoldoende zorgvuldig gehandeld te hebben.

Uitspraak: *gegrond, waarschuwing*

Casus

Klaagster heeft in een geschil met een telefonieaanbieder geweigerd om een opgelegde factuur te voldoen. Deze factuur is uit handen gegeven aan een incassobureau. Nadat bleek dat het incassobureau de vordering ook niet kon innen, is aangegeven dat gerechtelijke stappen ondernomen zouden gaan worden. Volgens de algemene voorwaarden kon gekozen worden tussen een route langs de civiele rechter en een route langs e-Court. In dit geval is de laatste route gekozen. E-Court heeft klaagster meegedeeld dat haar gevraagd was zich te buigen over de zaak en heeft vervolgens uitspraak gedaan. De notaris heeft deze uitspraak vastgelegd in een notariële akte en daarvan een grosse afgegeven. Met deze grosse heeft een deurwaarder getracht om de vordering alsnog te innen.

Klaagster stelt zich op het standpunt dat de notaris zijn medewerking aan de akte had moeten weigeren. De notaris heeft zonder aanwezigheid van klaagster, noch op grond van een uitdrukkelijke volmacht, de notariële akte gepasseerd met nadelige gevolgen voor klaagster. Klaagster is hiervan ook op geen enkele andere wijze in kennis gesteld. De notaris heeft derhalve niet voldaan aan zijn *Belehrungspflicht*. De notaris heeft zijn onderzoeksplicht geschonden. De notaris had namelijk volgens de klaagster moeten onderzoeken of wel ingestemd was met het voorleggen van dit geschil aan e-Court. Had de notaris dit wel gedaan, dan had hij niet kunnen vaststellen, zoals hij wel gedaan heeft, dat klaagster had ingestemd met deze wijze van geschillenbeslechting. Ook dit had aanleiding moeten zijn voor de notaris om zijn diensten te weigeren. Ten slotte merkt klaagster op dat alle aan de rechter voorgelegde uitspraken inzake e-Court de rechtmatigheidtoets niet hebben kunnen doorstaan. De notaris had dan ook niet

mee moeten werken aan dit juridisch sterk betwiste commerciële initiatief en heeft door dit wel te doen ook zijn zorgplicht geschonden.

De notaris stelt zich op het standpunt dat hier sprake is van een proces-verbaalakte en niet van een partijakte. De akte is enkel het resultaat van de geschillenbeslechting waarbij klaagster is veroordeeld. Wat betreft de vaststelling dat wel sprake was van instemming van klaagster, merkt de notaris op dat zulks blijkt uit de algemene voorwaarden. Nu klaagster niet op de aankondiging van e-Court heeft gereageerd, is de weg van e-Court gevolgd.

Het oordeel van de tuchtrechter

Omdat het ook voor de notaris duidelijk was dat de opgemaakte akte via een deurwaarder zou worden geëxecuteerd, was het aan de notaris om de wil van partijen vast te stellen, partijen vervolgens ook actief te informeren over de rechtsgevolgen van deze keuzes en ten slotte te voorkomen dat een van de partijen misbruik maakt van feitelijk overwicht.

Klaagster ontkent ten stelligste dat zij ermee heeft ingestemd dat het geschil met het incassobureau zou worden voorgelegd aan e-Court. Een volmacht daartoe van klaagster (en van het incassobureau) heeft de kamer bij de stukken niet aangetroffen. Anders dan de notaris, is de kamer van oordeel dat klaagster niet stilzwijgend met de geschillenbeslechting door e-Court heeft ingestemd, nu zij niet heeft gereageerd binnen de bij brief aan haar meegedeelde termijn. Nu deze instemming ontbreekt, had de notaris zijn medewerking aan het verlijden van de akte moeten weigeren.

Klaagster verwijt de notaris ten slotte dat hij blijkens de akte (proces)feiten heeft geconstateerd die niet hebben plaatsgevonden, althans welke hij nooit in persoon heeft kunnen constateren, en hij daardoor zijn onderzoeksplicht heeft geschonden.

In de onderhavige akte heeft de notaris verklaard dat hij heeft geconstateerd dat klaagster heeft ingestemd met beslechting van een tussen haar en het incassobureau bestaand geschil door e-Court en klaagster aan e-Court opdracht en/of

volmacht heeft gegeven de beslissing te doen vastleggen in een notariële akte en daarvan een grosse uit te doen geven, welk stuk executorialie kracht bezit. Om een grosse te kunnen afgeven, moet in de betreffende akte zijn opgenomen wat de notaris heeft vastgesteld. Duidelijk is dat de notaris de in de akte opgenomen punten niet zelf heeft vastgesteld. De notaris heeft nagelaten de door e-Court gevolgde procedure te controleren en heeft zonder eigen vaststelling slechts volstaan met het overnemen in de akte van de tekst van de uitspraak van 25 maart 2011 van e-Court.

Het verwijt dat de notaris heeft meegewerkt aan een, zoals klaagster het stelt, juridisch sterk betwist commercieel initiatief waarbij hij zijn zorgplicht heeft geschonden en de belangen van klaagster niet heeft behartigd, is naar het oordeel van de kamer onvoldoende aannemelijk gemaakt.

*Naar het oordeel van de kamer is de notaris in de voorliggende kwestie dan ook op diverse punten tekortgeschoten. Ter zitting heeft de notaris te kennen gegeven dat hij korte tijd na het verlijden van de akte zijn activiteiten op dit gebied heeft stopgezet, mede na kennisname van het gewijzigde standpunt van de KNB hierin. Mede in aanmerking nemende dat de notaris niet eerder tuchtrechtelijk verwijtbaar heeft gehandeld, kan thans worden volstaan met oplegging van de maatregel van waarschuwing.
Kamer van toezicht Maastricht, N 011/073, niet gepubliceerd.*

Opmerking

Deze beslissing van de kamer van toezicht bevestigt de visie en twijfels die de KNB over dit initiatief heeft geuit. De procedure van e-Court verdraagt zich op dit moment niet met de wettelijke rol van de notaris. E-Court gaat uit van een proces-verbaalakte. Die kan niet geëxecuteerd worden. Voor een executeerbare notariële akte moet een notaris de wil van partijen kunnen vaststellen, partijen informeren over de rechtsgevolgen en voorkomen dat een van de partijen misbruik maakt van feitelijk overwicht. Dat kan hij niet bij een proces-verbaalakte. (bew. WG)

.....
(On)mogelijkheid om vestiging in een samenwerkingsverband te sluiten zolang het protocol vacant is.
.....

Uitspraak: **Verzoek afgewezen**
.....

Casus

Een notaris is al langere tijd niet meer actief werkzaam. Zijn praktijk in vestigingsplaats A maakte onderdeel uit van een samenwerkingsverband van kantoren met vestigingsplaatsen B en C. Een kandidaat-notaris binnen het samenwerkingsverband heeft voor de notaris waargenomen. Omdat deze waarneming langer dan een jaar duurde, heeft de kamer van toezicht op grond van artikel 29 lid 3 Wet op het notarisambt (Wna) ontheffing verleend.

In het kader van de ontbinding van de samenwerking is vastgelegd dat de notaris, in het geval dat hij gaat defungeren en geen opvolger in het protocol wordt benoemd, daar waar mogelijk zijn medewerking verleent aan toewijzing van zijn protocol aan één van de aan de andere kantoren van het samenwerkingsverband verbonden notarissen.

De notaris heeft vlak na het vastleggen van deze afspraken zijn verzoek om ontslag ingediend bij de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie. In dit kader hebben gesprekken plaatsgevonden met de voorzitter van de kamer van toezicht, waarbij is verzocht om nogmaals de waarneming van de kandidaat-notaris te verlengen.

Terwijl nog geen beslissing was genomen op het verzoek, hebben de notarissen uit vestigingsplaatsen B en C een advertentie geplaatst in een lokale krant. Hierin hebben zij aangekondigd dat de vestiging van de notaris in plaats A vrijwel per direct gesloten werd. De huur van het kantoorpand was inmiddels opgezegd.

Het verzoek van de notaris is ter zitting behandeld. Ter gelegenheid van de mondelinge behandeling hebben de notarissen uit plaats B en C aangegeven dat zij het protocol van de notaris wensen te behouden, maar dat het bedrijfseconomisch niet haalbaar is om de vestiging in plaats A aan te houden. Zij geven voorts aan dat het geen kwade opzet was om de bewuste advertentie te plaatsen, terwijl het voorlopig oordeel

van de voorzitter over de voorgenomen voortzetting van het protocol van de notaris buiten plaats A nog in beraad was.

Inmiddels hebben zij ook gesprekken gevoerd met een notaris D uit plaats A, die heeft aangegeven bereid te zijn om na het defungeren van de notaris diens protocol waar te nemen. Op basis van de gesprekken met de voorzitter van de kamer van toezicht hebben de notarissen een deel van de opzegging van de huur ongedaan gemaakt en een deel van het kantoorpand een maand langer gehuurd.

Het oordeel van de tuchtrechter

Ingevolge artikel 12 Wna is de notaris (en dus ook zijn waarnemer) verplicht om kantoor te houden in de plaats van vestiging die in het besluit van benoeming is vermeld. De notarissen uit plaats B en C hebben op enig moment om bedrijfseconomische redenen besloten om de vestiging in plaats A te sluiten en in dat kader hebben zij de huur van het kantoorpand opgezegd. De huidige kantoorinrichting waartoe de notarissen vervolgens op basis van de gesprekken met de voorzitter zijn overgegaan, biedt naar het oordeel van de kamer onvoldoende vertrouwen dat aan het vereiste in artikel 12 Wna wordt voldaan. Onder 'kantoor' moet worden verstaan de ruimte waarin alle werkzaamheden behorende tot het beroep van de notaris plaatsvinden. Het begrip is dus niet beperkt tot de bedrijfsruimte waar de notaris zijn praktijk voert en de goederen die daarvoor nodig zijn, maar omvat ook de personeelsleden die met de notaris de praktijk uitoefenen. Ter zitting hebben de notarissen verklaard dat er op de vestiging in plaats A voldoende gelegenheid is om cliënten te ontvangen en om besprekingen te voeren en dat de kandidaat-notaris in het kader van de waarneming ook regelmatig op de vestiging in plaats A aanwezig is. Zoals hiervoor overwogen, is de mogelijkheid om in een kantoorpand de notarispraktijk uit te oefenen, onvoldoende om van kantoor houden te spreken. Daarbij komt dat de notarissen via de geplaatste advertentie naar buiten toe hebben uitgedragen dat de vestiging in plaats A gesloten zal worden en dat zij niet voornemens zijn om weer een structurele kantoororganisatie in te richten, bij

voorkeur ook niet gedurende de periode na ontslag van de notaris tot de toewijzing van het protocol, omdat dit financieel niet haalbaar is. Dit betekent dat niet voldaan zal worden aan het vereiste van artikel 12 Wna, zodat het verzoek zal worden afgewezen. De kamer benoemt notaris D tot waarnemer op het protocol van de notaris.

*Kamer van toezicht Dordrecht,
Niet gepubliceerd.*

Opmerking

De kamer van toezicht geeft een zeer concrete invulling aan de term 'kantoor houden' uit artikel 12 Wna. De beslissing geeft aan dat een volwaardige praktijk moet blijven worden gevoerd in een kantoor in de plaats van vestiging op het moment dat een notaris defungeert en niet per direct een opvolger beschikbaar is. Het is aannemelijk dat een casus zoals in dit geval zich vaker kan voordoen, zeker gezien de huidige economische situatie. De kamer van toezicht ziet geen aanleiding om hier rekening mee te houden. Indien derhalve de wens bestaat om bij defungeren van een notaris een vestiging in een andere plaats te sluiten, dient rekening gehouden te worden met het vereiste dat tot het moment van toevoeging van het protocol een volwaardige praktijk dient te worden aangehouden. Alleen een (gesloten) kantoorruimte is derhalve op basis van deze beslissing onvoldoende. (bew. WG)

.....
Op NotarisNet zijn naast bovenstaande uitspraken ook andere tuchtspraken te lezen. Nadere informatie: KNB, Willem Geselschap, telefoon 070 3307133 (w.geselschap@knb.nl)
.....

Recent benoemd tot notaris

Bonaire **mr. K.F. Arends**, kandidaat-notaris (1996);
Bonaire (protocol mr. M. Maartense) mevrouw **mr. A.H. Schouten**, kandidaat-notaris.

Eervol ontslag op verzoek

mr. C.M. van Duinen, notaris te **Leeuwarden**, m.i.v. 1 mei 2012;
mr. R.P.E. Wolfs, notaris te **Meerssen**, m.i.v. 1 juni 2012;
mr. E. Drenth, notaris te **Breda**, m.i.v. 1 juni 2012.

Wijziging plaats van vestiging

Bij besluit van de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie van dato 16 mei 2012 wordt de notariële plaats van vestiging van **mr. J. van Swetselaar**, thans notaris in de gemeente Westervoort, m.i.v. 31 mei 2012 gewijzigd in de gemeente **Duiven** met behoud van zijn huidige protocol.

Toewijzing protocol

De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie heeft op grond van artikel 15 van de Wet op het notarisambt besloten het protocol en de overige notariële bescheiden van:

- mr. J.P. Muys, tot 1 december 2011 notaris te Noord-Beveland, m.i.v. 1 juni 2012 toe te wijzen aan **mr. dr. R.C. van Dongen**, notaris te **Middelburg**;
- mr. M.A.J.C.M. van Agt, tot 19 januari 2011 notaris te Rotterdam, m.i.v. 15 juni 2012 toe te wijzen aan mw. **mr. M.J. van Dussel**, notaris te **Rotterdam**;
- mr. A.J.H. Lambert, tot 1 december 2011 notaris te Vlaardingen, m.i.v. 15 juni 2012 toe te wijzen aan **mr. J.W.F. van Gestel**, notaris te **Vlaardingen**;
- mr. F.E. Roos, tot 1 oktober 2011 notaris te Rotterdam, m.i.v. 15 juni 2012 toe te wijzen aan mw. **mr. M.G.H.M. Verkuilen**, notaris te **Rotterdam**;
- mw. mr. M.A.T. Heitkamp, tot 15 november 2011 notaris te Dinkelland, m.i.v. 15 juni 2012 toe te wijzen aan mw.

mr. M.A.T. Heitkamp, notaris te **Dinkelland**;

- mr. P.T.F. Deloo, tot 21 november 2011 notaris te 's-Gravenhage, m.i.v. 15 juni 2012 toe te wijzen aan **mr. W.W. van 't Hoff**, notaris te 's-Gravenhage.

Koninklijke onderscheiding

Tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau: **mr. H.A.W. Bouman**, oud-notaris te **Staphorst**;
mr. C.H.A. Wille, notaris te **Apeldoorn**.

Tot Lid in de Orde van Oranje Nassau: mw. **mr. H.C. Huigen-van der Vlugt**, oud-kandidaat-notaris te **Katwijk**.

Dolf Wille

Aniek Schouten

Buiten de boot gevallen of aan boord gaan?

Er is op dit moment veel te doen omtrent 'de kandidaat-notaris'. In de laatste ledenraad, op de ALV, in dit magazine en op LinkedIn worden er volop discussies gevoerd, waarbij diverse onderwerpen op dit vlak de revue passeren. De titulatuur, de positie binnen de KNB, de positie binnen kantoor, arbeidsvoorwaarden enzovoort. Ze worden druk besproken en er vloeien allerlei ideeën uit. Ik sluit mij aan bij de schrijver van de vorige column, die aangaf dat we van dit bestuur weinig hoeven te verwachten ten aanzien van het kandidatenbeleid.

HELE KLUIF

Maar bij wie moeten we dan wel zijn? De ledenraad? Daar zouden we moeten zijn, maar ik vermoed dat de ledenraad op dit moment andere zaken aan zijn hoofd heeft. De nieuwe bestuursleden hebben in de laatste ledenraadsvergadering niet

echt respect getoond voor de wensen van de ledenraad, dus dat wordt voor hen nog een hele kluit.

De commissie kandidaat-notarissen dan? Een commissie waarvan de meeste onder ons niet eens wisten dat zij bestond, totdat zij de coup ondersteunden en nu door de coupplagers op handen worden gedragen. De voorzitter van de KNB heeft al een gesprek met hen gehad, maar zij kwamen niet verder dan een welkomstpakket en vernieuwing van de beroepsopleiding. Dat laatste is al bijna afgerond, dus blijft slechts een welkomstpakket over. Ik hoop dat de commissie wat betere noten op haar zang heeft.

KLEMMEND BEROEP

Dan blijft er nog maar één over en dat zijn de kandidaat-notarissen zelf. Ik doe dan ook een klemmend beroep op mijn medekandidaten om op de komende

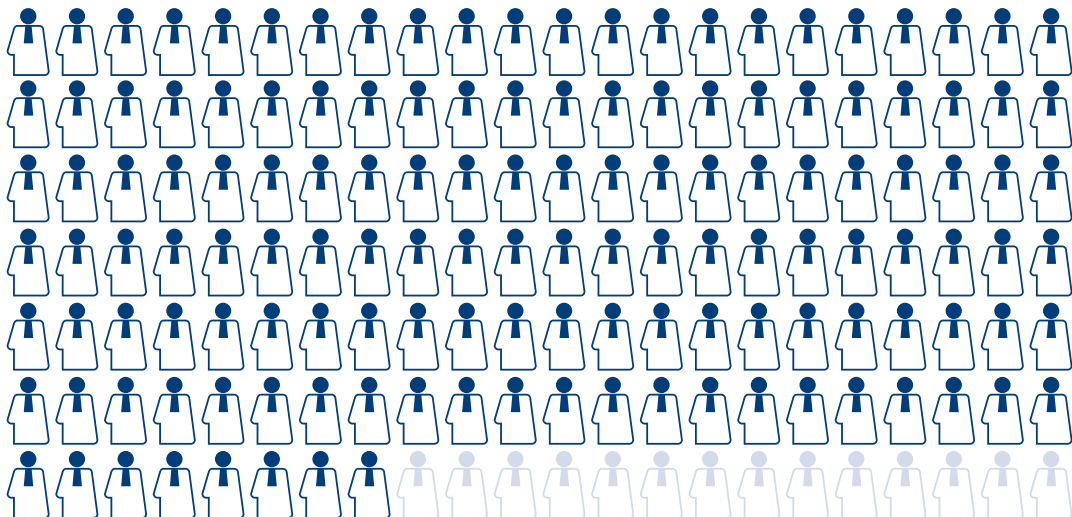
ringvergaderingen ons geluid te laten horen. De onderzoeksopdracht voor de organisatie van de KNB wordt daar besproken en binnen die KNB hebben wij recht op een volwaardige stem!

LUISTEREN

Aan kapitein Van Gerven en zijn chefs van dienst wil ik meegeven: vergeet niet dat het schip de koers moet varen die het merendeel van de passagiers wenst. Het merendeel is wel kandidaat-notaris en op de brug moet men daar wel naar luisteren!

Vier kandidaat-notarissen schrijven bij toerbeurt de Kanocolumn. Elke maand doet een van hen verslag van de belevenissen en ervaringen als kandidaat-notaris. Om vrijuit te kunnen schrijven, ondertekenen ze de column slechts met 'Kano'.

25

Meer dan 25 procent van de top 50 advocatuur is relatie

De meest uitgebreide basisdekking beroepsaansprakelijkheid

100%

100% uitloop, 100% inloopdekking

1.000

Meer dan 1.000 M-AOVs in 5 jaar tijd

30

30 tot 70 procent korting over de looptijd (afhankelijk van uw aanvangsleeftijd) op uw AOV

€	€	€	€
€	€	€	€
€	€	€	€
€	€	€	€
€	€	€	€

80.000

De gemiddeld behaalde besparing voor een AOV is 80.000 euro over de looptijd

1

onze overlijdensrisicoverzekering is op basis van éénjarige risicopremies. zo wordt u niet geconfronteerd met een hoog gelijkblijvend premietarief

Feiten & cijfers spreken voor zich

Toen M-verzekeringen vijf jaar geleden werd gelanceerd, leken de offertes voor velen van u te mooi om waar te zijn. Inmiddels is wel duidelijk dat M-verzekeringen niet alleen een scherpe premie biedt, maar dat haar producten ontwikkeld zijn met kwaliteit als uitgangspunt. De goede kennis van de markt en een krachtige inkoop resulteren in onze scherpe premies.

De ruime ervaring en professionaliteit heeft voor veel collega's van u de doorslag gegeven om hun financiële belangen aan ons toe te vertrouwen. Dit specialisme en kennis van uw beroepsgroep loont dus voor u en voor ons. Graag maken wij ook voor u een persoonlijke vergelijking gebaseerd op cijfers en feiten.

M-VERZEKERINGEN

EXCLUSIEF VOOR ADVOCATEN, NOTARISSSEN EN GERECHTSDEURWAARDERS

Leergang Executele

NOVEX is een vereniging voor executeurs. De professionele executeurs kunnen hun kennis en kunde verder ontwikkelen door het volgen van een tweedaagse intensieve cursus: de leergang executele. Aan de hand van casus en stellingen worden de theorie en de praktijk van de executele behandeld.

Na het volgen van de leergang staat het lidmaatschap van NOVEX open. Leden krijgen onder meer diverse verdiepingscursussen aangeboden. Daarnaast is NOVEX als belangenbehartiger in gesprek met diverse partijen om de positie van de executeur te verbeteren.

NOVEX is een multi-disciplinaire vereniging met bestuursleden en leden uit verschillende beroepsgroepen. De beroepsgroepen werken binnen NOVEX samen om de executeur te professionaliseren.

(zie ook www.novex-executeur.nl)

Een lid van NOVEX kan zich aanmelden voor certificering door de Stichting Certificering Executeurs (SCE). De vereisten voor certificering en de gecertificeerde executeurs kunt u vinden op: www.sce-executeurs.nl.

Aanmelding

U kunt zich aanmelden via de website van NOVEX: www.novex-executeur.nl

Voor vragen of informatie

Mevrouw mr. A. Rookmaker info@executeur.nl
of 020-3882928. U kunt zich aanmelden via de website van NOVEX: www.novex-executeur.nl.

Kosten voor de leergang: € 1.750,-

(excl. btw, inclusief lunch, borrel en studiemateriaal).
PE-punten zijn aangevraagd bij KNB, EPN en RB.

Data/tijden leergang executele:

9 oktober en 2 november 2012 van 9.30 uur tot 17.00 uur,
met op 2 november een afsluitende borrel

Locatie:

Jaarbeurs te Utrecht

Voorwaarde:

Deelnemers dienen een goede kennis van het erfrecht te hebben. Diegenen die niet over voldoende kennis beschikken, moeten de cursusdag erfrecht/executele op 27 september 2012 volgen.

Docenten

De heer O.A. Balkenende
De heer mr. J.D.H. van Ewijk
Mevrouw prof. mr. T.J. Mellema-Kranenburg
Mevrouw mr. J. Nijenhuis-Wildervanck
De heer prof. dr. B.M.E.M. Schols
De heer prof. dr. J.P.M. Stubbé

*Op 16 november 2012 vindt de cursus "De levensexecuteur" plaats.

Voor meer informatie en aanmelding zie www.novex-executeur.nl.

*In het voorjaar van 2013 wordt het eerste

NOVEX Lustrumcongres gehouden:

'5 jaar NOVEX, 10 jaar nieuw erfrecht, 10 jaar executele'.